

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 8 czerwca 1922 r.

w przedmiocie statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. o wprowadzeniu dekretów, ustaw sejmowych i rozporządzeń Rządu oraz o dalszem uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. Dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. № 75 poz. 511) zarządza się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się uchwalone na walnym zebraniu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w dniach 4 i 5 lutego 1921 r. celem przystosowania do obecnego ustroju politycznego statutu byłej instytucji „Posener Landschaft”:

- 1) Statut Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego;
- 2) dwunasty dodatek do statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z dnia 13 maja 1857 r., do II regulaminu z dnia 5 listopada 1866 r., do III regulaminu z dnia 4 maja 1885 r., do IV regulaminu z dnia 1 czerwca 1895 r., do nowego statutu z dnia 4 sierpnia 1896 r., do V regulaminu z dnia 31 grudnia 1900 r., do statutu dotyczącego zastąpienia wszystkich systemów listów zastawnych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego przez wspólny Komitet Ziemstwa i wspólne Walne Zebranie z dnia 24 lutego 1902 r. i do statutu z dnia 30 czerwca 1913 r.;
- 3) regulamin szacunkowy Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego;
- 4) Instrukcję do regulaminu szacunkowego Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego;
- 5) statut Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia poruczone jest Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 7 lutego 1921 r.

Prezydent Ministrów:

Antoni Ponikowski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

J. Raczyński

Załącznik do rozp. Rady Ministrów z d. 8. VI. 1922 r.

S t a t u t

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

NAZWA, CEL I SIEDZIBA POZNAŃSKIEGO ZIEMSTWA KREDYTOWEGO.

Poznańskie Ziemstwo Kredytowe jest stowarzyszeniem właścicieli dóbr ziemskich Województwa Poznańskiego, mającym za cel uzyskanie kredytu realnego dla członków swoich w myśl statutu. Ziemstwo jest osobą prawną i ma siedzibę oraz Sąd właściwy w Poznaniu.

Ziemstwo Kredytowe celem uzyskania funduszy potrzebnych na obciążenie majątności osób pragnących otrzymać pożyczkę jest uprawnione do wystawienia obligacji na okaziciela pod nazwą „Nowy list zastawny Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego” (Neuer Pfandbrief der Posener Landschaft) z oprocentowaniem 4 lub 3½ według wniosku petentów.

Uzyskanie członkostwa.

§ 1.

Właściciele majątności rolnych lub leśnych w Województwie Poznańskim mają prawo przystąpienia do Ziemstwa pod następującymi warunkami:

- 1) majątność musi stanowić nieograniczoną własność wnioskodawcy,
- 2) majątność może poza publicznymi daninami być obciążoną tylko takimi ciężarami, które przez skapitalizowanie można odliczyć od

- wartości szacunkowej, albo które według zdania Dyrekcji Ziemstwa są bez wpływu na szacunek,
- 3) obywatelom mogą do Ziemstwa przystąpić tylko za wyraźnym zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych,
 - 4) majątności, stanowiące własność kilku osób mogą tylko w całości, a nie w częściach należeć do Ziemstwa,
 - 5) posiadłości w obrębie gmin miejskich położone, mogą być obciążone, jeżeli użytkuje je się według świadectwa Magistratu wyłącznie albo przynajmniej przeważnie w celach gospodarstwa rolnego lub leśnego,
 - 6) wartość szacunkowa majątności musi wynosić conajmniej 3.000 mk. (§ 3).

Wpisowe.

§ 2.

Obywatel przystępujący do Ziemstwa winien zapłacić wpisowe w wysokości 1% udzielonej pożyczki. Wpisowe należy także uiścić w razie konwersji pożyczki lub w razie zaciągnięcia nowej pożyczki w miejsce spłaconej.

W razie uzyskania pożyczki dodatkowej opłaca się tylko połowę wpisowego.

Udzielenie pożyczki i ustanowienie hipoteki.

§ 3.

Ziemstwo Kredytowe udziela pożyczek, podzielnych przez 100, nie w gotówce, lecz tylko w wydanych przez siebie listach zastawnych na podstawie oszacowań. Obdłużenie może nastąpić w wysokości $\frac{2}{3}$ szacunku.

Ustalenie wartości szacunkowej dokonuje się:

- a) na podstawie oszacowania na miejscu według załączonego regulaminu szacunkowego albo
- b) na podstawie 90-krotnego czystego dochodu katastralnego z odliczeniem 20-krotnej wartości zapisanych w dziale II księgi wieczystej ciężarów lub kapitału potrzebnego na spłacenie rent, o ile takowy niższym jest od 20-krotnej rocznej wartości tychże ciężarów. Ustalenie wartości szacunkowej może nastąpić tylko w razie uznania, że budynki na majątku i inwentarz wystarczają dla gospodarstwa. W każdym razie przysługuje Dyrekcji Ziemstwa Kredytowego prawo zażądania oszacowania na miejscu (a).

Pożyczki w listach zastawnych udziela się w razie braku specjalnych umów pod następującymi warunkami:

- 1) hipoteka w wysokości kapitału, procentów i kosztów wyskarżenia i wyegzekwowania ich musi z wyjątkiem ciężarów podanych w § 1 pod № 2 być zapisaną na I miejscu. Dyrekcja Ziemstwa może w razie znajdowania się w dziale II lub III księgi wieczystej zapisów, których nie można natychmiast usunąć przez wykreślenie, udzielenie pierwszeństwa lub wskutek innych trudności, mimo to wydać pożyczkę w listach zastawnych za złożeniem kaucji aż do czasu usunięcia tychże zapisów

- lub przeszkód. Wysokość kaucji ustanawia Dyrekcja Ziemstwa według swego uznania, jednakże z zastrzeżeniem, że kaucja przy zapisach obliczalnych w pieniądzu wynosić musi za każde 70 mk. tychże 100 mk. w listach zastawnych. Procenty oblicza się przy tem po 5 od sta. Kaucja musi pokryć 2-roczną zaległość procentów. Kaucję, nie przekraczającą sumy 100 marek, można złożyć w gotówce, jednakże bez prawa oprocentowania; dyrekcja ma prawo każdorazowego pokrycia się z kaucji w razie potrzeby,
- 2) pragnący otrzymać pożyczkę musi w akcie dłużnym przejąć obowiązek niewydzierżawienia obdłużonej majątności bez zezwolenia Dyrekcji Ziemstwa. Dyrekcja decyduje według własnego uznania, czy i o ile można obdłużyć dobra poprzednio wydzierżawione,
 - 3) procenty opłaca się w gotówce lub w nieprzedawnionych płatnych kuponach Poznańskich listów zastawnych,
 - 4) budynki na obdłużonych majątnościach muszą być aż do całkowitego umorzenia długu ubezpieczone w odpowiedniej wysokości w Krajowym Ubezpieczeniu Ogniomem. Właściciele obdłużonych majątności z szacunkiem niżej 50.000 marek mają pozatem obowiązek odpowiedniego ubezpieczenia całkowitego sprzętu, oraz żywego i martwego inwentarza od ognia, a ziemiopłodów od gradobicia,
 - 5) każdy nowonabywca obdłużonej majątności ma obowiązek przejścia w dokumencie sądowym lub notarialnym osobistego zobowiązania z pierwotnego aktu dłużnego oraz podania się wszelkim przepisom, nie wykluczając późniejszych prawidłowo wydanych uzupełnień, i nadesłania takiego dokumentu Dyrekcji w przeciągu najdłużej trzech miesięcy po zapisaniu go jako właściciela nieruchomości w księdze wieczystej,
 - 6) w razie obdłużenia lasu według jego wartości dochodowej ma dłużnik obowiązek należytej uprawy leśnej według planu gospodarczego ustanowionego przez Dyrekcję Ziemstwa pod nadzorem Ziemstwa. Dłużnik ma obowiązek prowadzenia księgi wyrębów w sposób przepisany przez Dyrekcję Ziemstwa, prowadzenia wykazów trzebień rocznych i wykonanych zalesień (kultur) oraz nadesłania ich corocznie Dyrekcji Ziemstwa do 1 lipca. Dyrekcję Ziemstwa należy niezwłocznieawiadomić o każdym pożarze. Dyrekcja zarządza według swego uznania najmniej co 3 lata oględziny leśne na miejscu przez rzeczoznawcę leśnego, delegowanego przez Dyrekcję. Oględziny dotyczą nie tylko stwierdzenia, czy przestrzegano planu gospodarczego i czy skutecznie przeprowadzono zalesienia (kultury), lecz także stwierdzenia, czy trwałość dochodów nie jest zagrożoną. Koszty oględzin ponosi dłużnik,
 - 7) dłużnik jest zobowiązany zezwolić członkom Dyrekcji lub ich pełnomocnikom na objazd lub obejście posiadłości we wszystkich częściach tejże, a w razie wydzierżawienia w kon-

trakcie dzierżawnym nałożyć tenże obowiązek dzierżawcy,

- 8) dłużnik ma obowiązek zwrócenia Ziemstwu wszystkich wydatków, jakie zostały poniesione w czasie sekwestru na cele utrzymania i koniecznej naprawy gospodarstwa, a nie dadzą się zwrócić z dochodów majątku.

Pożyczki dodatkowe.

§ 4.

Na majątności już obdłużonej można uzyskać pożyczkę dodatkową w listach zastawnych, o ile:

- wartość szacunkowa majątności podniosła się przynajmniej o 10% wskutek stałych ulepszeń lub wskutek przyłączenia i dopisania nieobdłużonego dotąd jeszcze obszaru,
- nie pobrano całkowicie poprzednio przyznanej pożyczki,
- wartość majątności podwyższyła się conajmniej o 10% wskutek odpadnięcia ciężarów lub kosztów przewozu albo wskutek podniesienia wartości budynków lub dla innych podobnych okoliczności.

W każdym razie może Dyrekcja uzależnić udzielenie pożyczki dodatkowej od nowego oszacowania na miejscu lub od zbadania dotychczasowej wartości szacunkowej.

Pożyczki dodatkowe są możliwe tylko w wysokości przynajmniej 10% pożyczki ciężającej dotąd na majątności.

Podrednictwo Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego przy udzielaniu pożyczek.

§ 5.

Udzielenie pożyczki w listach zastawnych (§ 3) i pożyczki dodatkowej (§ 4) wolno przeprowadzić tylko za pośrednictwem Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Splata pożyczki.

§ 6.

A. Dobrowolna.

Dłużnik może spłacić pożyczkę całkowicie lub częściowo listami zastawnymi każdego czasu z wyjątkiem miesięcy maja i czerwca oraz listopada i grudnia bez poprzedniego wypowiedzenia, a w gotówce z 6-miesięcznym wypowiedzeniem na 1 lipca lub 1 stycznia; procenty należy uiszczać za całe bieżące półrocze.

Częściowe spłaty długów muszą być podzielne przez 100.

B. Przymusowa

spłata wskutek wypowiedzenia ze strony Ziemstwa.

Ziemstwo ma prawo zażądania całkowitej lub częściowej spłaty pożyczki z 3-miesięcznym terminem:

- w razie zalegania procentami ponad 6 miesięcy bez poprzedniego uzyskania zwłoki, z zastrzeżeniem jednakże, że uprawnienie do wypowiedzenia kończy się, jeżeli spłacono zaległość i koszty Ziemstwa, zanim Dyrekcja

Ziemstwa oświadczyła, że korzysta z przysługującego jej prawa wypowiedzenia,

- jeżeli należy się obawiać, że sposób gospodarowania na obciążonej listami zastawnymi majątności zagraża w znacznym stopniu jej pogorszeniu,
- jeżeli zastawiona majątność nie służy nadal gospodarstwu rolnemu lub leśnemu,
- jeżeli dłużnik zadosyć nie uczyni obowiązkowi ubezpieczenia,
- jeżeli w razie zmiany prawa własności nowonabywca lub jeden z nowonabywców jest obcokrajowcem lub nie nadesłano wczas aktu wymienionego w § 3 pod № 5,
- jeżeli zmniejszono obszar lub wartość obdłużonej majątności lub, jeżeli odłącza się z niej części na skutek świadectwa nieszkodliwości; w tym wypadku może żądać Ziemstwo częściowej spłaty pożyczki tylko w wysokości sumy niepokrytej ustawową wartością pozostałej substancji obdłużonej majątności, a całkowitej tylko wtedy, jeżeli pokryta suma nie osiąga kwoty najniższej, w jakiej pożyczkę można udzielić,
- w razie zarządzenia sekwestru lub przetargu obdłużonej majątności,
- jeżeli dłużnik nie zastosuje się do zarządzeń Dyrekcji, mających na celu utrzymanie w mocy i wykonanie niniejszej ustawy,
- przy majątkach o wartości szacunkowej ustalonej przez Ziemstwo na sumę niżej 50000 marek, jeżeli zapisuje się dożywocie bez zezwolenia Dyrekcji Ziemstwa (§ 602, tyt. 11 części I ogólnego pruskiego prawa krajowego),
- w razie wydzierżawienia majątku bez zezwolenia Dyrekcji Ziemstwa,
- w razie udzielenia pożyczki na las na podstawie wartości dochodowej jeżeli dłużnik odstępuje bez zezwolenia Dyrekcji od ustanowionego planu gospodarczego lub jeżeli stwierdzono przez relację rzeczoznawcy wydelegowanego przez Dyrekcję do oględzin, że trwałość dochodów mających się uzyskać z materiału jest zagrożoną oraz, jeżeli dłużnik nie powiadomił Dyrekcji w przepisany sposób o szkodach powstałych wskutek pożaru; Dyrekcja może w tychże trzech wypadkach według uznania zażądać całkowitej lub częściowej spłaty pożyczki udzielonej na las na podstawie wartości dochodowej.

Poza powyższymi wypadkami może Dyrekcja żądać tylko planowego umorzenia długu w myśl statutu.

Sposób spłacenia długów.

§ 7.

Spłatę pożyczki, bez względu na to, czy jest dobrowolną czy przymusową, może dłużnik według uznania swego skutecznie w gotówce lub w listach zastawnych, nie wylosowanych, zaopatrzonych w talony i kupony, według udzielonego przez Dyrekcję obliczenia umorzenia. Pozatem następuje spłata w myśl § 6.

Jeżeli dłużnik obierze spłatę w gotówce w ten sposób, że oblicza się kwotę nie według każdorazowego kursu listów zastawnych, lecz według ich wartości nominalnej, obraca się płatną na umorzenie sumę na wylosowanie odpowiedniej ilości listów zastawnych; w tym celu należy tę część długu, którą się spłaca w gotówce oprocentować aż do terminu ustanowionego dla wykupu wypowiedzianych listów zastawnych.

Wygaśnięcie zezwolenia na pożyczkę.

§ 8.

Zezwolenie na pożyczkę gaśnie, jeżeli wnioskodawca nie dostarczy Dyrekcji w przeciągu roku odnośnego listu hipotecznego, wydanego na podstawie tegoż zezwolenia.

Jeżeli dłużnik po upływie tego terminu zamierza skorzystać z przyznanej pożyczki, należy przy majątnościach, oszacowanych na miejscu (§ 3 a) ustalić ponownie wartość i przyznać pożyczkę, przy czym należy w zasadzie poprzednio przeprowadzić na miejscu zbadanie szacunku; Dyrekcja może według swego uznania odstąpić od tego oszacowania.

Listy zastawne i kupony.

§ 9.

Listy zastawne wydaje się według załączonego wzoru a), w sztukach po 5000, 2000, 1000, 500, 300, 200 i 100 marek, dołączając do nich celem pobierania $\frac{1}{2}$ rocznie płatnych procentów kuponu na lat 10 według załączonego wzoru b) oraz należne talony według załączonego wzoru c).

§ 10.

Suma ogólna wystawionych listów zastawnych nie może przekraczać całkowitej sumy hipotecznych pretensji Ziemstwa, za co członkowie Dyrekcji Ziemstwa odpowiadają osobiście. Komisarz Państwowy ma prawo przekonania się o dokonaniu powyższego warunku.

§ 11.

Właściciele nie mogą wogóle wypowiedzieć listów zastawnych celem wymiany ich na gotówkę; natomiast Ziemstwo każdego czasu i to częściowo lub całkowicie.

§ 12.

Zaginione, uszkodzone, przekreślone lub niemożliwe do poznania listy zastawne należy unieważnić w myśl ustaw krajowych. Na zasadzie prawomocnego wyroku wydaje się listy zastawne pod nowym numerem, o ile powyższe listy zastawne nie są wypowiedziane. Dyrekcja może jednakże w zamian za uszkodzone, przekreślone lub niezdatne do obrotu listy zastawne wydać pod nowym numerem listy zastawne bez poprzedniego postępowania wywoławczego, jeżeli można powyższe listy o tyle rozpoznać, że co do ich prawdziwości niema żadnej wątpliwości.

Kupony nie mogą być wywołane. Podlegają one ustawowemu przedawnieniu. Dyrekcji przysługuje jednakże prawo wypłacenia kwoty po upływie

terminu przedawnienia na wypadek, że do tego czasu nie wykupiono kuponów, zgłoszonych jako zaginione, jeżeli zgłoszono zgubę kuponów przed upływem terminu przedawnienia i wykazano listem zastawnym lub w inny wiarogodny sposób, że się je rzeczywiście posiadało.

Odnowienie kuponów.

§ 13.

Po upływie czasu, dla którego wydano serję kuponów, i za zwrotem talonów wydaje się nową serję kuponów, z wyjątkiem kuponów od tych listów zastawnych, które już zostały wypowiedziane, lub wyrokiem prawomocnym unieważnione.

Jeżeli przedłożenie talonu jest niemożliwe albo talon jest przekreślony, uszkodzony lub zupełnie nie do poznania, można wydać nową serję kuponów tylko za przedłożeniem odnośnego listu zastawnego, a w razie zagubienia talonu tylko wtedy, jeśli do końca dwóch następujących po sobie terminów płatności procentów, nie przedłożono talonu.

Jeżeli do tego terminu przedłoży się talon celem odbioru nowej serji kuponów, odsyła Dyrekcja właścicieli talonu i listu zastawnego w razie niepodgodzenia się, na drogę sądową, a wydanie kuponów następuje później na podstawie i w myśl prawomocnego wyroku sądowego.

Oprocentowanie pożyczek.

§ 14.

Dłużnicy mają obowiązek oprocentować nominalną wartość udzielonej im na zasadzie statutu pożyczki w listach zastawnych, a to od 1-go dnia półroczna, w którym otrzymali pożyczkę, a mianowicie:

- a) pożyczki w $3\frac{1}{2}\%$ -owych listach zastawnych na $4\frac{1}{8}\%$ rocznie,
- b) pożyczki w 4% -owych listach zastawnych na $4\frac{5}{8}\%$ rocznie, z czego używa się $3\frac{1}{2}\%$ względnie 4% na oprocentowanie, $\frac{1}{2}\%$ na umorzenie, a $\frac{1}{8}\%$ na koszty administracyjne.

§ 15.

Pierwotnie udzielony kapitał należy przez okres umorzenia oprocentować całkowicie bez względu na sumy spłacone przez umorzenie; jedynie w wypadkach częściowych spłat na kapitał obniża się procenty w stosunku do wysokości tychże spłat.

Termin płatności procentów.

§ 16.

Procenty należy opłacać w $\frac{1}{2}$ -rocznych ratach w czasie między 15 a 24 czerwca oraz między 15 a 24 grudnia każdego roku punktualnie do Kasy Ziemstwa.

Oprocentowanie zaległych procentów.

§ 17.

Dłużnik jest zobowiązany płacić 5% zwłoki od zaległych procentów za czas od dnia płatności aż do zapłaty, najmniej jednakże 5 fenigów od każdych trzech zaległych marek.

Prolongata procentów pożyczki.

§ 18.

Dyrekcja może dłużnikowi, który wskutek pożaru, gradu, powodzi lub innych nieszczęśliwych wypadków bez własnej winy nie może uiścić punktualnie procentów, udzielić prolongaty aż do 6-ciu miesięcy, począwszy od terminu płatności. Od prolongowanych procentów należy płacić mimo to zwłokę w myśl § 17.

§ 19.

Dłużnik winien jednakże wnieść podanie o dylację najpóźniej 14 dni przed terminem płatności i uzasadnić na żądanie Dyrekcji.

Prawa egzekucyjne Ziemstwa.

§ 20.

Ziemstwu przysługuje prawo egzekucji w myśl pruskiej ustawy dotyczącej egzekucji z pretensji Ziemstw Kredytowych z dnia 3 sierpnia 1897 (pruski zbiór ustaw z roku 1897 str. 388).

Właściwą władzą egzekucyjną jest Dyrekcja Ziemstwa.

§ 21.

Prawa egzekucyjne dotyczą jedynie wyegzekwowania płatnych pretensji do kapitału pożyczki, procentów i amortyzacji oraz innych świadczeń ustawowych i są dozwolone tylko przeciwko dłużnikowi, będącemu właścicielem obdłużonej majątności.

§ 22.

Ziemstwo może na zasadzie przysługujących mu praw egzekucyjnych skierować egzekucję do majątku ruchomego dłużnika lub zarządzić sekwestr obdłużonych dóbr.

Egzekucja z majątku ruchomego i sekwestr mogą być wykonane razem albo też oddzielnie.

§ 23.

Równocześnie z powyższymi środkami podanymi w § 22 może Ziemstwo Kredytowe wnieść o sądowy przetarg obdłużonej majątności. Wniosek taki zastępuje wykonalny tytuł dłużny. We wniosku należy podać nieruchomość, właściciela i pretensję.

§ 24.

Egzekucję z majątku ruchomego dłużnika przeprowadza się w myśl przepisów pruskiego rozporządzenia o administracyjnym postępowaniu przymusowym z dnia 15 listopada 1899 (pruski zbiór ustaw z roku 1899 strona 545) i art. 3 ust. z dnia 21 stycznia 1921 (Dz. U. R. P. № 13/921, poz. 75).

§ 25.

Postępowanie sekwestracyjne odbywa się według następujących przepisów:

- 1) zarządzenie sekwestru jest wykluczone w czasie trwania sądowego sekwestru. Sekwestr zarządzony przez Ziemstwo kończy się w razie ustanowienia sądowej administracji przymusowej z tytułu pretensji innego wierzyciela;

Ziemstwo nie traci jednakże przez to ani praw uzyskanych przez zaprowadzenie przez siebie sekwestru, ani uprawnienia do przekazania Ziemstwu kierownictwa sekwestru zarządzanego przez Sąd (§ 27),

- 2) sekwestr ustanawia dyrekcja Ziemstwa w drodze uchwały,
- 3) dyrekcja doręcza powyższą uchwałę (ad 2) dłużnikowi i deleguje do zaprowadzenia sekwestru na miejsce członka dyrekcji lub radcę Ziemstwa, w razie potrzeby razem z protokolistą.

Równocześnie Ziemstwo winno zaważać właściwy Sąd Hipoteczny do wniesienia do księgi wieczystej zapisu zarządzenia sekwestru, do udzielenia uwierzytelnionego odpisu wyciągu hipotecznego oraz odnośnych dokumentów po dokonaniu zapisu, dalej do podania ustanowionych przez Sąd pełnomocników dla doręczenia i do zakomunikowania wiadomości sądowych co do siedziby i zamieszkania zapisanych osób zainteresowanych oraz ich zastępców.

Po nadejściu tychże wiadomości należy powiadomić interesantów oraz ich zastępców o zarządzeniu sekwestru,

- 4) uchwała zaprowadzenia sekwestru ma wobec Ziemstwa znaczenie zajęcia nieruchomości. Rozmiar sekwestru, termin prawomocności jego oraz skutki zastawu normują się według przepisów obowiązujących dla sądowego sekwestru,
- 5) dłużnikowi, mieszkającemu w czasie zajęcia na majątku, należy pozostawić niezbędne do gospodarstwa domowego ubikacje. Dłużnikowi lub członkowi jego domowości, który staje się przeszkodą na majątku lub utrudnia gospodarowanie, można nałożyć obowiązek opuszczenia gruntu,
- 6) sekwestratora ustanawia dyrekcja, która wprowadza go w posiadanie gruntu na zasadzie pełnomocnictwa lub przez specjalnego komisarza, wydelegowanego celem zaprowadzenia sekwestru,
- 7) zajęcie majątku staje się prawomocnem również przez to, że sekwestrator obejmuje grunt w posiadanie według № 6,
- 8) dyrekcja Ziemstwa winna po wysłuchaniu dłużników udzielić sekwestratorowi odpowiednich instrukcji gospodarczych, ustanowić wynagrodzenie dla niego, nadzorować jego administracją i kierować nią przez cały czas sekwestru.

Zaliczki do prowadzenia gospodarstwa winna Dyrekcja udzielić sekwestratorowi, o ile potrzebne są do utrzymania majątku i niezbędnych nakładów w gospodarstwie oraz zabezpieczenia własnych interesów Ziemstwa, a pozatem winna ile możliwości przewidzieć, że zaliczki będą zwrócone przez dłużnika lub z dochodów majątku podczas sekwestru lub z ceny kupna nieruchomości w razie przetargu.

Dyrekcja Ziemstwa winna wydać potrzebne decyzje na wnioski i zażalenie sekwe-

stratora, dłużnika lub strony trzeciej, winna dozorować należyte zużytkowanie zaliczek udzielonych sekwestratorowi do prowadzenia gospodarstwa, odbierać rachunki jego, nadzorować gospodarstwo według swego uznania na miejscu i w końcu po wydaniu dekretu zniesienia sekwestru zlikwidować administrację przez swego Komisarza. Dyrekcji przysługuje prawo powierzenia bezpośredniego nadzoru nad gospodarstwem i kierownictwa jednemu z radców Ziemstwa, który otrzymuje za jazdy do majątku djety, i zwrot kosztów według regulaminu.

Dyrekcja może nałożyć na sekwestratora obowiązek złożenia kaucji i kary porządkowe aż do 2.000 marek oraz zwolnić go z urzędu z wykluczeniem drogi sądowej. Przeciwno zarządzeniom gospodarczym Ziemstwa służy prawo zażalenia do Komisarza Państwowego przy Ziemstwie.

Przeciwno rozporządzeniom Komisarza Państwowego przysługuje prawo dalszego zażalenia do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

- 9) Sekwestrator winien przedsięwziąć wszelkie czynności, potrzebne do utrzymania majątku w całokształcie gospodarczym, do należytego użytkowania i niezbędnych napraw, oraz winien zrealizować pretensje, objęte zajęciem majątku i splenić zapasy niepotrzebne do prowadzenia gospodarstwa. Sekwestrator nie jest mocen wykonywać praw patronackich i innych przywilejów związanych z posiadaniem majątku i korzystać z uprawnień, wynikających z przynależności do Ziemstwa, oraz nie ma prawa do rozporządzania substancją majątku. W razie wydzierżawienia nieruchomości przed sekwestrem ma kontrakt dzierżawny także wobec sekwestratora walor. Sekwestrator nie dotyczy praw dzierżawcy do gospodarstwa i użytkownika, lecz obejmuje tylko czynsz dzierżawny.
- 10) Sekwestrator winien po wysłuchaniu dłużnika, o ile tenże mieszka na majątku, uzyskać zezwolenia dyrekcji do przedsięwzięcia napraw budynków, o ile niezbędnych materiałów nie można uzyskać na majątku, do wystawienia nowych budowli, do zawarcia kontraktów dzierżawnych, do przyjęcia i zwolnienia urzędników gospodarczych, gospodyń, leśniczych, kierowników gorzelni, mleczarni i fabryk oraz do wszczęcia i cofnięcia skarg o zaległe świadczenia i do prolongowania lub zaniechania egzekucji z takich świadczeń.
- 11) Sekwestrator jest odpowiedzialnym wobec wszystkich interesowanych za wykonanie nałożonych na niego obowiązków oraz winien Ziemstwu złożyć corocznie i po ukończeniu sekwestru rachunki, które należy przedłożyć dłużnikowi. Z dochodów z majątku należy pokryć z góry wydatki na administrację i koszty postępowania z wyjątkiem kosztów powstałych przez zarządzenie postępowania. Ponadto znajdują względem postępowania podzielnego odpowiednio zastosowa-

nie przepisy, odnoszące się do sekwestru sądowego, o ile nie wynika nic innego z § 29.

- 12) Zniesienie sekwestru zarządza dyrekcja Ziemstwa w drodze uchwały, mianowicie wtedy, jeżeli Ziemstwo jest pokryte.
- 13) Dyrekcja winna uchwałę znoszącą sekwestr doręczyć dłużnikowi, zlikwidować administrację z pomocą urzędnika rachunkowego przez członka dyrekcji — w zasadzie na miejscu — oraz wnieść do Sądu Hipotecznego o wykreślenie zapisu sekwestrowego.
- 14) Ponadto obowiązują dla postępowania sekwestracyjnego przepisy wydanej w tym celu „Ogólnej Instrukcji Ziemstwa”.
- 15) Względem sekwestru, zarządzanego przez Sąd na wniosek innego wierzyciela, którego kierownictwo przyjęła dyrekcja Ziemstwa na wniosek Sądu, mają powyższe przepisy odpowiednie zastosowanie z następującymi zmianami:
- ustanowienie i zniesienie postępowania uchwała Sąd,
 - kierownictwo i nadzorowanie nad administracją przymusową, mianowicie decyzja co do wszelkich czysto-technicznych zagadnień, dotyczących gospodarki i administracji, przysługuje jednakże wyłącznie dyrekcji Ziemstwa.
- Do zaprowadzenia sekwestru należy także przywołać wierzyciela, który o sekwestr wniosł, przyczem należy wysłuchać go co do instrukcji gospodarczych oraz wynagrodzeń, mających być udzielonych sekwestratorowi,
- Ziemstwo Kredytowe nie ma obowiązku udzielenia zaliczek, przeciwnie winien wierzyciel wnieść je na życzenie dyrekcji Ziemstwa. Sąd może na wniosek dyrekcji zarządzić zniesienie sekwestru, jeżeli dalsze prowadzenie jego wymaga specjalnych wydatków, a wierzyciel nie zaliczkuje odpowiedniej kwoty,
 - rachunki sekwestratora winna dyrekcja Ziemstwa przedłożyć wierzycielowi.

§ 26.

Dłużnik, zaprzeczający zobowiązania do wniesienia żądanych kwot, winien zgłosić swoje prawa w drodze skargi sądowej.

§ 27.

Ziemstwo może na wniosek Sądu przejąć czynności powierzone Sądowi na zasadzie §§ 150, 153, 154 niemieckiej ustawy o przetargach i sekwestrach z 24 marca 1897 (niem. zbiór ustaw z roku 1897 str. 97) względem rolnych lub leśnych majątkości; względem obdłużonych przez Ziemstwo majątkości przysługuje Ziemstwu prawo do przekazania mu tychże czynności.

§ 28.

Jeżeli zachodzi obawa dewastacji obdłużonej majątkości w sposób zagrażający bezpieczeństwu pretensji Ziemstwa czy to wskutek działań dłużnika,

czy też wskutek zaniedbania przez dłużnika koniecznych zarządzeń przeciwko działaniom osób trzecich lub przeciwko innym uszkodzeniom, przysługuje Ziemstwu Kredytowemu prawo zajęcia (aresztem) majątku ruchomego dłużnika z odpowiednim zastosowaniem przepisów pruskiego rozporządzenia o administracyjnym postępowaniu przymusowym z 15 lutego 1899 r. (pruski zbiór ustaw z roku 1899 str. 545) oraz prawo wzięcia zastawionej majątności w administrację przymusową w drodze zajęcia.

Jako dewastację majątku zastawionego w sensie powyższego przepisu uważa się także nieutrzymanie budynków i melioracji, pogorszenie przynależnego żywego i martwego inwentarza lub usunięcie go z gruntu w sposób sprzeciwiający się prawidłowej gospodarce. Dłużnik zaprzeczający prawo zajęcia winien wnieść sprzeciw w drodze skargi sądowej.

§ 29.

Przy sekwestracji lub przetargu z udziałem Ziemstwa, nie potrzebuje Ziemstwo uwiarogodnić pretensji podlegających według § 21 prawu egzekucyjnemu Ziemstwa, nawet, jeżeli nie wynikają z księgi wieczystej włącznie pretensji o zwrot wydatków Ziemstwa na utrzymanie majątku i konieczne naprawy w gospodarstwie podczas sekwestru, których z dochodów gruntu nie można pokryć, ani w celu uwzględnienia ich przy ustanowieniu najniższej ceny licytacyjnej, ani w celu zamieszczenia ich w planie podzielnym. Wniesienie sprzeciwu przez inną zainteresowaną osobę podczas rozpraw nad planem podzielnym nie wstrzymuje wykonania planu. Protestujący interesant może prawa swoje po dokonanej wypłacie zgłosić tylko w drodze skargi sądowej.

§ 30.

Jeżeli egzekucja, skierowana do majątku ruchomego dłużnika przez Ziemstwo w myśl § 24 doprowadza do postępowania podzielnego, znajdują przepisy § 29 odpowiednio zastosowanie.

Płatność procentów listów zastawnych.

§ 31.

Procenty listów zastawnych płaci kasa Ziemstwa Kredytowego okazicielom płatnych, nieprzedawnionych kuponów. Dyrekcji wolno jednakże poczynić wypłaty także w innych przez Dyrekcję wskazanych miejscach.

Fundusz administracyjny.

§ 32.

Do funduszu administracyjnego wpływają opłaty na rzecz kosztów administracyjnych, uiszczalne przez dłużników w myśl § 14. Następnie przekazuje się do niego wszelkie nadzwyczajne, niniejszą ustawą dopuszczalne dochody, a mianowicie:

- 1) wpisowe,
- 2) opłaty za czynności postępowania niespornego,
- 3) kary pieniężne,
- 4) kwoty przedawnionych kuponów,

- 5) opłaty za zwłokę od procentów pożyczek,
- 6) procenty od złożonej w kasie gotówki,
- 7) procenty od zaliczek gospodarczych w sprawach sekwestracyjnych,
- 8) opłaty za wystawienie listów zastawnych, których wysokość ustanawia dyrekcja corocznie — prawna opłata stemplowa nie jest objęta powyższą opłatą,
- 9) zysk na kursie przy zakupie listów zastawnych do funduszu umorzenia, o ile rozchodzi się o planowe umorzenie.

Fundusz gwarancyjny.

§ 33.

Nadwyżki funduszu administracyjnego, osłonięte corocznie po pokryciu kosztów administracyjnych, wpływają do funduszu gwarancyjnego, który winien być pupilarnie ulokowany; dochodzą do niego także procenty kapitału. Fundusz służy na pokrycie strat Ziemstwa Kredytowego w kapitale, procentach i kosztach, o ile nie mogą być pokryte z udziału odnośnej majątności w funduszu amortyzacyjnym. Fundusz stanowi własność Ziemstwa Kredytowego.

Zabezpieczenie właścicieli listów zastawnych.

§ 34.

Za pewność listów zastawnych i wszystkich z nich wypływających praw odpowiada Ziemstwo Kredytowe całym swoim majątkiem, włącznie funduszu rezerwowego.

Właściciele listów zastawnych mogą żądać, o ile nie mogą być z majątku Ziemstwa pokryci, sądowego przekazania w drodze egzekucji dowolnych pretensji hipotecznych Ziemstwa w wysokości ich własnych pretensji.

Umarzanie długu.

§ 35.

Splaty na rzecz umorzenia w myśl § 14 zużywa się na planowe umorzenie pożyczki w listach zastawnych. Zużywa się do tego następuje:

- 1) procenty kapitału amortyzacyjnego,
- 2) dobrowolne wpłaty na amortyzację.

Dłużnik ma prawo płacenia tychże dopłat amortyzacyjnych w listach zastawnych albo przez podwyższenie procentów do corocznie 10% pierwotnej pożyczki, jednakże tylko w całości $\frac{1}{2}$ o/a.

§ 36.

Każda majątność posiada osobne konto umorzenia, w którym uwydatnia się umorzona kwota pożyczki.

Opłaty pobrane na umorzenie zużywa się corocznie dwukrotnie, o ile to jest rachunkowo możliwym, na zakup albo na wykup listów zastawnych Ziemstwa po poprzednim wypowiedzeniu. Dyrekcja Ziemstwa ustanawia sposób ich zużycia.

Przedłożone Ziemstwu listy zastawne wypowiedziane lub zakupione na umorzenie oraz listy nadesłane w celach dobrowolnego umorzenia, rozlicza się na umorzenie i niszczy.

Rozporządzenie kwotą umorzoną.

§ 37.

Prawa dłużnika do umorzonej kwoty są nieodłączną częścią odnośnej majątności, przechodzą na każdorazowego właściciela i nie mogą być odstąpione osobie trzeciej bez nieruchomości samej; tak samo nie mogą osoby trzecie, mianowicie wierzyciele hipoteczni, ani osobiści wierzyciele dłużnika trzymać się ich lub zająć je dla siebie w drodze egzekucji lub aresztu.

Kwota umorzona odpowiada za straty Ziemstwa w kapitale, procentach i kosztach.

Dłużnik może jednakże każdego czasu zażądać kredytu od Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego aż do wysokości umorzonej kwoty długu, o ile właściciel nie jest ograniczony w rozporządzaniu kwotą umorzoną.

Dla zabezpieczenia kredytu bankowego wystarcza zapisanie zastrzeżenia na rzecz Banku na koncie amortyzacyjnym odnośnej majątności, przez które Bank otrzymuje prawo zgłoszenia pretensji swej do kwoty umorzonej w miejsce właściciela. Dłużnik winien zezwolić na zapisanie zastrzeżenia oraz wypełnić wszelkie dalsze warunki Banku.

§ 38.

Właściciel może każdego czasu zażądać wystawienia nowych listów zastawnych za dobrowolnie umorzoną kwotą długu, o ile jest podzielną przez sto.

Dłużnik może, o ile udział majątku jego w planowym umorzeniu osiągnął 20% pożyczki, ciężącej w listach zastawnych na majątności, zażądać w wysokości jego udziału, o ile może być przedstawionym w listach zastawnych, wydania listów zastawnych lub kwitu mazalnego albo aktu odstąpienia (przelania).

Wydanie nowych listów zastawnych zależy od wykazania statutowej pewności pozostającej nadal na majątku pożyczki przez zbadanie szacunku na koszt dłużnika, od czego Dyrekcja może odstąpić według własnego uznania.

§ 39.

Jeżeli umorzona kwota osiągnęła wysokość całej pożyczki w listach zastawnych, udziela się dłużnikowi kwitu mazalnego lub aktu odstąpienia pretensji.

Dłużnikowi, który umorzył pożyczkę częściowo, policza się odpowiednio umorzona kwota.

Zużycie opłat amortyzacyjnych na zapłacenie premji ubezpieczenia na życie.

§ 40.

Jeżeli dłużnik zawarł umowę ubezpieczenia na życie z Krajowym Ubezpieczeniem na Życie w Poznaniu i złożył polisę w Dyrekcji Ziemstwa, to przechodzi z zawarciem ubezpieczenia prawo z niej na Ziemstwo. Jeżeli nie zachodzą wyjątkowe zdaniem Dyrekcji prawne lub innego rodzaju wątpliwości, winno Ziemstwo zużyć opłaty amortyzacyjne dłużnika nie na umorzenie długu, lecz na zapłacenie premji ubezpieczenia; tak samo procenty od już umorzonej

kwoty, albo winno wystawić aż do pełnej wysokości umorzonej kwoty w jej miejsce nowe listy zastawne celem zużycia ich na zapłacenie premji.

§ 41.

Wszelkie spłaty ubezpieczenia z umowy zabezpieczenia, czy to sumę ubezpieczenia, czy cenę odkupu czy też udziały w zyskach, należy skierować do Ziemstwa, które zużywa je na amortyzację długu.

§ 42.

Ubezpieczenie na życie może być albo zwykłym (przyczem płatną staje się suma ubezpieczenia przy śmierci osoby ubezpieczonej) albo też skróconem (przyczem suma ubezpieczenia staje się płatną nie tylko przy śmierci osoby ubezpieczonej, ale także za życia jej po upływie umówionego szeregu lat przy osiągnięciu pewnego wieku).

§ 43.

Ubezpieczenie należy zawrzeć na życie dłużnika; za zezwoleniem Dyrekcji może nastąpić także ubezpieczenie na życie innej osoby. Jeżeli premja roczna ubezpieczenia przekracza obowiązkową opłatę amortyzacyjną, winien dłużnik osobnym aktem, celem zainstabulowania go w księdze wieczystej, zobowiązać się do spłacenia wyższej amortyzacji oraz zezwolić i wnieść o zapisanie podwyższonej opłaty rocznej od pożyczki w księdze wieczystej, mianowicie też na żądanie Dyrekcji z równymi prawami z samą pożyczką.

§ 44.

Ziemstwo płaci premje do Ubezpieczenia i zaliczkuje je w razie potrzeby na rachunek dłużnika, o ile zwrot ich przez zapisanie rocznej opłaty w księdze wieczystej jest zapewniony.

Ziemstwo, jeżeli zamierza zużyć zamortyzowaną kwotę, może znieść umowy ubezpieczenia, zawarte z użyciem opłat amortyzacyjnych na zapłacenie premji, oraz zużyć cenę wykupu polisy na umorzenie długu. Decyzja jest zastrzeżona Komitetowi i podlega zatwierdzeniu Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 45.

Ziemstwo rozwiązuje umowę ubezpieczenia i zużywa cenę zwrotną na amortyzację:

- a) przy dobrowolnej sprzedaży obdłużonej majątności, jeżeli nie zawarto umowy ubezpieczenia na życie osoby trzeciej, która jest nowonabywcą gruntu, a osoba taka oraz dotychczasowy właściciel nie wnoszą o dalsze pozostawienie ubezpieczenia,
- b) w razie wystawienia obdłużonej majątności na przetarg publiczny,
- c) przy śmierci dłużnika, jeżeli zawarto ubezpieczenie na życie osoby trzeciej, jednakże z zastrzeżeniem, że ubezpieczenie pozostaje nadal, jeżeli osoba ubezpieczona jest jedynym spadkobiercą, lub jeżeli spadkobiercy przekazują majątek osobie ubezpieczonej i takową oraz spadkobiercy wnoszą o dalsze pozostawienie ubezpieczenia.

§ 46.

Ziemstwu przysługuje prawo zniesienia umowy ubezpieczenia i użytkowania ceny polisy na amortyzację, jeżeli dłużnik zalega bez uzyskania dylacji dłużej niż sześć miesięcy całkowicie lub częściowo z płacaniem opłat amortyzacyjnych.

§ 47.

We wszystkich wypadkach, w których Ziemstwo zamierza znieść umowę ubezpieczenia, przysługuje zainteresowanym dłużnikom, a w wypadku § 45 c) ich spadkobiercom, prawo uchylenia zniesienia umowy ubezpieczenia oraz usunięcia praw Ziemstwa do ubezpieczenia przez zapłacenie ceny wykupu polisy i ewentl. zaległości na rzecz umorzenia długu. Prawo to przysługuje także osobie ubezpieczonej, jeżeli ubezpieczenie zawarte na życie osoby trzeciej, a dłużnik albo jego spadkobiercy nie wykupią polisy. W takich wypadkach oraz przy wypłaceniu pożyczki w listach zastawnych wydaje się osobie uprawnionej polisę z odpowiednim powiadomieniem Ubezpieczenia do dalszego rozporządzenia.

§ 48.

Ziemstwu przysługuje prawo wypłacenia spadkobiercom dłużnika całej lub częściowej sumy ubezpieczenia, otrzymanej przy śmierci osoby ubezpieczonej bez poprzedniego zużycia jej na amortyzację, celem podziału spadku lub na inne cele.

Spadkobiercy ponoszą koszty zarządzonego w tym celu przez Dyрекcję sprawdzenia szacunku majątku.

§ 49.

Dyrekcja jest uprawniona do wydania odpowiednich zarządzeń wykonawczych i do zawarcia umowy ze Starostwem Krajowym w Poznaniu.

Wylosowanie listów zastawnych.

§ 50.

Przy wypowiedzeniu listów zastawnych za wpłaty w gotówce na cele umorzenia długu oznacza się mające być umorzone sztuki przez wylosowanie. Wylosowane sztuki wymienia się w Kasie Ziemstwa lub w innych przez Dyрекcję wyznaczonych miejscach po poprzednim wypowiedzeniu, skutecznym z dokładnym podaniem numerów i sum przez podanie do publicznej wiadomości w Kasie Ziemstwa i Banku [Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego oraz przez jednorazowe ogłoszenie w czasopismach przeznaczonych dla obwieszczeń Ziemstwa.

Obwieszczenie wypowiedzenia w czasopismach winno nastąpić w sześć miesięcy przed terminem wymiany.

§ 51.

Wypowiedziane listy zastawne należy w terminie płatności przedłożyć razem z niepłatnymi kuponami i talonem w nieuszkodzonym stanie. Sumę ewentualnie brakujących kuponów odlicza się od kwoty wymiany.

Nieprzedłożone listy zastawne podlegają prawem przepisanejmu przedawnieniu na rzecz Ziemstwa.

Po upływie kwartału od terminu płatności, a zatem z dniem 1 października i 1 kwietnia, może Ziemstwo okazicielowi wypowiedzianego listu zastawnego policzyć 2% od gotówki.

Podobnego oprocentowania można udzielić, jeżeli właściciel przedłożył coprawda wczas wypowiedziany list zastawny, ale nie pobrał gotówki za niego.

Wypłacone procenty obciążają fundusz administracyjny.

Zniszczenie listów zastawnych złożonych na umorzenie.

§ 52.

Listy zastawne uzyskane na umorzenie przez wylosowanie lub zakup, wycofuje się z obiegu przez zaopatrzenie stemplem z napisem: „wycofuje się z obiegu” oraz przecięcie ich i niszczy po poprzednim sprawdzeniu razem z niepłatnymi jeszcze, kuponami i talonami.

Oprocentowanie listów zastawnych przedłożonych lub zakupionych na amortyzację kończy się z dniem wystąpienia dłużnika z Ziemstwa; od listów zastawnych uzyskanych przez wylosowanie winien jednakże dłużnik celem wykupu kuponów uiścić jeszcze procenty za półrocze następujące po terminie wystąpienia z Ziemstwa.

Administracja.

a) Dyrekcja.

§ 53.

Administracja i kierownictwo Ziemstwa spoczywa w ręku Dyrekcji składającej się z prezydenta, syndyka, jego zastępców oraz odpowiedniej ilości jeneralnych radców z siedzibą w mieście Poznaniu.

Do zastępstwa członków Dyrekcji może Dyrekcja powołać urzędników pomocniczych, również z prawem głosu na zebraniach Dyrekcji. Członkowie Dyrekcji Ziemstwa z wyjątkiem prezydenta, nie potrzebują być członkami Ziemstwa.

Prezydenta zaprzysięga Komisarz Państwowy, innych członków Dyrekcji Prezydent. Dyrekcja Ziemstwa normuje czynności samodzielnie.

§ 54.

Prezydenta wybiera Walne Zebranie na lat 10, a zatwierdza Głowa Państwa; ponowny wybór jest dozwolony.

Prezydent kieruje sprawami i przewodniczy na posiedzeniach Dyrekcji, Komitetu i na Walnym Zebraniu, niezależnie od postanowień § 74.

§ 55.

Jeneralnych radców Ziemstwa, włącznie syndyka i jego zastępców, wybiera Walne Zebranie dożywotnie, a zatwierdza Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

b) Syndyk i jego zastępcy.

§ 56.

Syndyk i jego zastępcy są doradcami prawnymi Dyrekcji z pełnym prawem głosu. Obowiązkiem ich jest przede wszystkim przestrzeganie prawnych stosunków i zabezpieczenie pewności Ziemstwa. Pre-

zydenta zastępuje co do lat służby najstarszy członek Dyrekcji.

Syndycy są uprawnieni do spisania lub legalizowania z rygiorem dokumentów sądowych aktów z dłużnikami lub osobami trzecimi — aktów potrzebnych do zainstalowania pożyczek w myśl ustawy, do zapisania zmian i wykreślenia zapisów, a mianowicie: aktów dłużnych, przelewu, udzielenia pierwszeństwa, wykreśleń, pełnomocnictwa i t. p. oraz aktów dotyczących udzielenia i zabezpieczenia zaliczek, udzielonych w celu ułatwienia pożyczki.

c) Inni urzędnicy Ziemstwa.

§ 57.

Urzędników średnich i niższych ustanawia i przysięga Dyrekcja. Czas i warunki służby ustanawia się kontraktowo.

Dyrekcji przysługuje prawo żądania kaucji od naczelnika Kasy i Kasjera Ziemstwa.

d) Radcy Ziemstwa.

§ 58.

Dyrekcja Ziemstwa dzieli okrąg działalności Ziemstwa celem załatwienia lokalnych spraw na obwody i mianuje dla każdego obwodu odpowiednią liczbę radców Ziemstwa z pomiędzy członków Ziemstwa na lat 6.

Co dwa lata ustępuje $\frac{1}{3}$; ponowna nominacja jest dozwolona. Radców zobowiązuje Prezydent Ziemstwa lub na wniosek Dyrekcji właściwy Starosta.

§ 59.

Radcy Ziemstwa są stałymi delegatami Dyrekcji z obowiązkiem przestrzegania jej zarządzeń, a przeprowadzają przede wszystkim oszacowania taksy majątkowości. Winni nadzorować obdłużone majątkowości swego obwodu i niezwłocznie donieść Dyrekcji działania i zaniedbania dłużników oraz wypadki, zagrażające bezpieczeństwu pożyczki i płatności procentów, przyczem odpowiadają za ciężkie przewinienia.

Radcy Ziemstwa mają także obowiązek wykonywania zleceń Dyrekcji w sprawach władz państwowych.

§ 60.

Radca Ziemstwa, nad którego majątkiem ogłoszono upadłość lub ustanowiono sekwestr albo przetarg, ustępuje, a w jego miejsce mianuje Dyrekcja innego radcę.

Dyrekcja Ziemstwa może radcom Ziemstwa przy ustąpieniu pozostawić nadal tytuł radcy Ziemstwa.

e) Komitet Ziemstwa.

§ 61.

Komitet sprawuje nadzór nad całkowitą administracją Ziemstwa z następującymi uprawnieniami:

- Komitet ma prawo każdorazowej rewizji Kasy Ziemstwa, ustanowienia budżetu i udzielania pokwitowania z rachunków rocznych,
- prawo przyjmowania zażaleń na Dyrekcję i doręczania ich z opinią swoją Komisarzowi Państwa z zastrzeżeniem odwołania się do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych,

c) prawo przedkładania projektów zmian statutu i przepisów szacunkowych oraz wniosków o zwołanie Walnego Zebrania,

d) przyjmuje sprawozdania roczne z czynności Dyrekcji z prawem wstawienia wniosków, dotyczących tychże do Dyrekcji lub przedłożenia ich Komisarzowi Państwowemu w razie nieosiągnięcia zgody,

e) wyznacza na wniosek Dyrekcji czasopisma dla publikacji Ziemstwa.

Zmiany należy podać odnośnym zainteresowanym czasopismom.

§ 62.

Komitet składa się z 18 członków, wybranych z pomiędzy członków Ziemstwa w sposób podany w § 68.

§ 63.

Członków Komitetu wybiera się na lat 6.

W każdym obwodzie wyborczym wybiera się 2 członków Komitetu, którzy winni być właścicielami majątków ziemskich z szacunkiem co najmniej 50.000 mk. Właściciele majątkowości z szacunkiem niżej 25.000 mk. nie mają prawa głosowania.

Czynne i bierne prawo wyborcze normuje się podług § 68. W razie ustanowienia upadłości nad majątkiem członka albo w razie zarządzenia sekwestru lub przetargu majątkowości członka, ustępuje tenże, a w miejsce jego wybiera się innego członka.

§ 64.

Komitet schodzi się corocznie na skutek zażewzwania Komisarza Państwowego, który ma prawo zwołania nadzwyczajnych zebrań.

§ 65.

Do prawomocności uchwał Komitetu wystarcza prosta większość głosów, w razie równości głosów rozstrzyga głos najstarszego wiekiem członka.

f) Walne Zebranie.

§ 66.

Walnemu Zebraniu przysługuje prawo obrad i decydowanie o zmianach statutu i przepisów szacunkowych Ziemstwa, a składa się ono poza członkami Dyrekcji z 54 członków.

Członkowie Komitetu mają, o ile nie są członkami Walnego Zebrania prawo głosu doradczego przy obradach.

§ 67.

Członków Walnego Zebrania wybiera się w zasadzie równocześnie z członkami Komitetu w sposób podany w § 68 na lat 6 z pomiędzy członków Ziemstwa.

§ 68.

Wybory do Komitetu i do Walnego Zebrania odbywają się w następujący sposób:

- Dyrekcja dzieli Związek Ziemstwa na 9 co do ogólnej sumy pożyczek możliwie równych okręgów wyborczych i mianuje na każdy okręg komisarza wyborczego. Okręgi wyborcze, nazwisko Komisarza wyborczego oraz termin wyborów ogłasza się publicznie. W każ-

dym okręgu wybiera się 2 członków Komitetu, a 6 członków Walnego Zebrania,

- 2) Prawo wybierania mają wszyscy członkowie, do Komitetu natomiast tylko członkowie Ziemstwa, będący właścicielami dóbr z szacunkiem ziemskim przynajmniej 25.000 marek.

Członkostwa nie traci się przez spłatę pożyczki w celu konwersji. Spłaty pożyczki celem wystąpienia z Ziemstwa i wystawienia nowych pożyczek listów zastawnych na nieobdłużone jeszcze majątności nie mogą nastąpić tydzień przed wyborami i tydzień po terminie wyborczym.

Właściciele kilku dóbr położonych w tym samym okręgu wyborczym mają tylko jeden głos. Współwłaściciele jednej nieruchomości mają razem jeden głos.

- 3) Wyboru dokonuje się osobiście. Dozwolonym jest jednakże zastąpienie małżonków między sobą, bez względu na to, czy są zapisani w księdze wieczystej jako współwłaściciele lub nie. Inni współwłaściciele mogą być zastąpieni przez jednego z nich na zasadzie osobnego piśmiennego pełnomocnictwa. Rodzice, opiekunowie lub kuratorzy zastępują osoby stojące pod władzą rodzicielską, opieką lub kuratelą bez osobnego pełnomocnictwa; osoby prawne potrzebują do zastąpienia swego osobno wyznaczonych pełnomocników.

- 4) Listy wyborcze ustawia Ziemstwo na każdy okręg wyborczy. Każdy uprawniony do głosowania może je przejrzeć po publicznem ogłoszeniu terminu wyborów w Ziemstwie w godzinach służbowych. Sprzeciw należy wniesić tydzień przed terminem wyborczym do Dyrekcji, która rozstrzyga ostatecznie. Listy wyborcze wyklada Komisarz wyborczy godzinę przed rozpoczęciem wyborów w sali wyborów.

- 5) Wybieralnymi do Walnego Zebrania są wszyscy członkowie Ziemstwa, do Komitetu Ziemstwa tylko, o ile są właścicielami dóbr z szacunkiem ziemskim co najmniej 50.000 marek. Nie mogą być wybrani obcokrajowcy, osoby stojące pod nadzorem rodzicielskim, opieką lub kuratelą lub osoby prawne. Małżonkowie, rodzice, opiekunowie i kuratorzy nie mogą być wybierani jako tacy, tylko o ile są członkami Ziemstwa.

- 6) Wybory, na które zaprasza się członków Ziemstwa publicznymi ogłoszeniami i którymi w każdym obwodzie wyborczym kieruje komisarz wyborczy Ziemstwa, odbywają się przez aklamację lub kartkami.

- 7) Wybory odbywają się prostą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los. Jeżeli nie osiągnięto większości głosów przy pierwszych wyborach, przystępuje się do ściślejszych wyborów między dwoma kandydatami, którzy otrzymali stosunkowo największą liczbę głosów.

Wybory odbywają się osobno co do mającego być wybranego członka Komitetu lub Walnego Zebrania.

- 8) Osobny protokół z każdego wyboru przesyła się bezzwłocznie Dyrekcji.

§ 69.

Komisarz Państwowy ustanawia termin zwołania Walnego Zebrania. W razie przeszkody może Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych mianować zastępcę.

§ 70.

Przedmiot obrad i wnioski, które Dyrekcja i Komitet Ziemstwa uważają za odpowiednie do przedłożenia Walnemu Zebraniu, winne być podane najpóźniej 14 dni przed zebraniem Komisarzowi Państwowemu. Tylko jemu przedłożone przedmioty podlegają obradom. Porządek obrad wraz z sprawozdaniem podaje się członkom Walnego Zebrania przy zaproszeniu.

§ 71.

Walne Zebranie ma prawo powzięcia uchwał prostą większością głosów bez względu na ilość przybyłych osób. W razie równości głosów, decyduje głos najstarszego wiekiem członka. Syndyk lub zastępca jego prowadzi protokół.

§ 72.

Uchwały Walnego Zebrania przedkłada Komisarz Państwowy Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych celem udzielenia państwowej aprobaty. Do czasu uzyskania tejże wykonanie uchwał nie jest dozwolonym.

g) Władza Nadzorcza.

§ 73.

Ogólny nadzór sprawuje Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych; stałym delegatem jego jest Komisarz Państwowy.

§ 74.

Komisarzowi Państwowemu przysługuje każdego czasu prawo informowania się o czynnościach Ziemstwa i zbadania kasy, następnie prawo przewodniczenia na Walnem Zebraniu i w Komitecie z pełnym prawem głosu i z prawem zawieszenia wszystkich uchwał Komitetu i Walnego Zebrania, sprzeciwiających się według jego zdania interesom Państwa i Ziemstwa, a w razie nieobecności najpóźniej w przeciągu miesiąca po przedłożeniu protokołu. Zażalenie dotyczące administracji i czynności Ziemstwa oraz członków Dyrekcji bada i załatwia Komisarz Państwowy. Przeciwko decyzji jego przysługuje prawo odwołania się do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Przepisy dyscyplinarne.

§ 75.

Wszyscy urzędnicy, nie wykluczając członków Dyrekcji, mogą być zwolnieni lub pozbawieni urzędu wbrew woli swej i bez względu na umowy kontraktowe na warunkach podanych w pruskiej ustawie z 21 lipca 1852 (pruski zbiór ustaw, z 1852 str. 465) oraz polskich w b. dzielnicy pruskiej obowiązujących ustaw dotyczących przewinień urzędników niesądowych. Suspendowaniem w urzędowaniu rozporządza Komisarz Państwowy z zastrzeżeniem odwołania się do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych jeżeli

rozchodzi się o członków Dyrekcji lub o radców Ziemstwa; względem urzędników średnich lub niższych przysługuje odnośnie prawo Dyrekcji.

Postępowanie o usunięcie z urzędu wdraża względem członków Dyrekcji Komisarz Państwowy lub zastępca jego według przepisów powyższego statutu, a decyzję wydaje Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Względem radców Ziemstwa wdraża postępowanie Dyrekcja Ziemstwa, a rozstrzyga Komisarz Państwowy z zastrzeżeniem odwołania się do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Względem innych urzędników wdraża postępowanie i rozstrzyga Dyrekcja Ziemstwa; na zażalenie [wydaje Komisarz Państwowy ostateczną decyzję.

Kary porządkowe.

Kary porządkowe aż do wysokości 500 marek wyznacza Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych przeciwko członkom Dyrekcji, Komisarz Państwowy lub Dyrekcja przeciwko radcom Ziemstwa i innym urzędnikom. Przeciwko postanowieniom Dyrekcji przysługuje prawo zażalenia do Komisarza Państwowego, a przeciwko jego postanowieniom prawo zażalenia do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Obowiązki członków Ziemstwa.

§ 76.

Członkowie Ziemstwa mają obowiązek zadośćuczynienia rozporządzeniom Dyrekcji dotyczącym utrzymania w mocy i wykonania niniejszego statutu pod zagrożeniem kary porządkowej do 500 marek.

Ustanowienie i ściągnięcie kary porządkowej nie wyklucza prawa Ziemstwa do wypowiedzenia pożyczki (§ 6B^h).

§ 77.

System listów zastawnych wydanych na zasadzie ustawy Ziemstwa z 30 czerwca 1913 kontynuuje się. Wydanie listów zastawnych w języku polskim nastąpi po wyczerpaniu zapasu dotychczasowych listów zastawnych w języku niemieckim.

Przepisy końcowe i przejściowe.

§ 78.

Emeryturę urzędników Ziemstwa, grosz wdowi i sierocy określa państwowa ustawa emerytalna z dnia 28 lipca 1921—Dz. U. R. P. № 70 poz. 466.

§ 79.

Znosi się przepisy z 20 maja 1911, dotyczące pożyczek w gotówce dla członków Ziemstwa na cele budowy wiejskich domów robotniczych, oraz dostarczania odpowiednich funduszków.

§ 80.

Wydane dotąd przez Dyrekcję, a zatwierdzone przez Komisarza Państwowego regulaminy obowiązują także dla niniejszego statutu, o ile nie zachodzą późniejsze zmiany.

§ 81.

Istniejące jeszcze dawniejsze systemy listów zastawnych zastępuje wspólny Komitet i wspólne Ogólne Zebranie, ustanowione w myśl statutu Ziemstwa

z 24 lutego 1902, dotyczącej zastąpienia wszystkich systemów listów zastawnych Ziemstwa przez wspólne Walne Zebranie.

§ 82.

O ile istnieją starsze systemy listów zastawnych, wpływają dochody z obecnego nowego systemu na razie do wspólnego funduszu administracyjnego. Po ukończeniu się każdego roku rachunkowego następuje jednakże rozliczenie w ten sposób, że obecny nowy system listów zastawnych przyczynia się do rzeczywistych kosztów administracyjnych w stosunku wysokości udzielonych w tym systemie pożyczek, otrzymując jednakże resztę jego dopłat do funduszu administracyjnego z powrotem.

§ 83.

Jeżeli ciążą pożyczki dawniejszych systemów listów zastawnych na majątku, można udzielić pożyczki dodatkowej według niniejszego statutu tylko, jeżeli nastąpi konwersja dawniejszych systemów listów zastawnych na listy zastawne obecnego nowego systemu.

§ 84.

Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego może na wniosek właściciela — o ile właściwy radca Ziemstwa zaświadczy prawidłowe prowadzenie gospodarstwa — na nowo ustalić wartość szacunkową nieruchomości podług przepisów załączonego do niniejszej ustawy regulaminu szacunkowego i udzielić bez względu na wymogi § 4 statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego właścicielowi odpowiedniej pożyczki w nowych 4⁰/₀ lub 3¹/₂⁰/₀ listach zastawnych, jeżeli zamienia się już udzielone pożyczki w listach zastawnych starszych systemów na pożyczki w nowych 4⁰/₀ lub 3¹/₂⁰/₀ listach zastawnych.

Ponowne ustalenie szacunku ziemskiego majątności już oszacowanych, ale jeszcze nie obdłużonych, jest dozwolonem tylko w przeciągu trzech lat, licząc od pierwotnego oszacowania.

Dyrekcja Ziemstwa może jednakowoż w każdym przypadku przed ustaleniem wartości szacunkowej sprawdzić szacunek lub przeprowadzić nowe oszacowanie.

§ 85.

Postanowienie pod № V dziesiątego dodatku z 24 maja 1911, że właścicielem gmachu położonego w mieście Poznaniu przy ulicy Wjazdowej № 11, a zapisanego w księdze wieczystej miasta Poznania, przedmieście Św. Marcin tom XXIII, karta № 568, jest Poznańskie Ziemstwo Kredytowe, pozostaje nadal w mocy.

§ 86.

Fundusz wzmocnionej rezerwy, stworzony przez Ziemstwo bezprocentową pożyczką 600.000 marek, udzieloną z funduszków ogólnopaństwowych celem wzmocnienia funduszu rezerwowego Ziemstwa w myśl § 3 trzeciego dodatku z 28 kwietnia 1879, a ulegającą zwrotowi przy późniejszej likwidacji Ziemstwa (№ 4 szóstego dodatku z 24 lutego 1890 i § 11 ostatnie zdanie statutu Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z tego samego dnia) przydzielono w roku 1911 do funduszu właściwego. O zabezpieczeniu i zużyciu tego funduszu decyduje Komitet.

Wzór A.

NOWY LIST ZASTAWNY

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego

№ _____

Poznańskie Ziemstwo Kredytowe winne okazielowi niniejszego listu zastawnego kwotę _____ marek.

Sumę tę procentuje się w myśl statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego rocznie _____ % i spłaca w drodze umorzenia po poprzednim 6-miesięcznym wypowiedzeniu, które przysługuje tylko Poznańskiemu Ziemstwu Kredytowemu, jednakże nie okazielowi listu.

Poznańskiemu Ziemstwu Kredytowemu przysługuje jednakże prawo wypowiedzenia celem wymiany na gotówkę także poza planowem umarzeniem.

Procent płaci się tylko za przedłożeniem odnośnych kuponów.

Poznań, dnia 1 stycznia 19_____

Dyrekcja

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

(m. p.)

N. N.

Prezydent Ziemstwa

N. N.

Jeneralny radca Ziemstwa, syndyk

N. N.

Jeneralny radca Ziemstwa

Zapisano w księdze inwentarzowej karta _____ № _____

N. N.

książkowy.

Wzór B.

Kupon № 1

NOWEGO LISTU ZASTAWNEGO

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego

№ _____ na _____ marek.

Okaziciel otrzymuje dnia _____ półroczne procenty powyższego listu zastawnego w kwocie _____ mk.

Poznań, dnia _____ 19_____

Dyrekcja

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego

(pieczęć)

N. N.

książkowy

Kupon przedawnia 31 grudnia 19_____

Przedawnione kupony wykupuje się tylko w myśl § 12 statutu.

Wzór C.

Talon

DO NOWEGO LISTU ZASTAWNEGO

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego

№ _____ na _____ marek.

Okaziciel niniejszego arkusza kuponowego otrzymuje bez badania legitymacji nowe, do powyższego listu zastawnego należące kupony na lat 10 od _____ do _____ 19_____

Poznań, dnia _____ 19_____

Dyrekcja

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego

N. N.

książkowy

XII. Dodatek do statutu

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego

z dnia 13 maja 1857 roku, do II regulaminu z dnia 5 listopada 1866 r., do III regulaminu z dnia 4 maja 1885 r., do IV regulaminu z dnia 1 czerwca 1895 r., do nowego statutu z dnia 4 sierpnia 1896 r., do V regulaminu z dnia 31 grudnia 1900 r., do statutu dotyczącego zastąpienia wszystkich systemów listów zastawnych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego przez wspólny Komitet Ziemstwa, wspólne walne Zebranie z dnia 24 lutego 1902 r. i do statutu z dnia 30 czerwca 1913 r.

I. „Poza opłatami na koszty administracyjne wpływają także nadzwyczajne dochody przy wszystkich systemach do ogólnego funduszu administracyjnego.

Przeciwnie postanowienia znosi się.

II. Aż do całkowitej spłaty długu muszą być budynki na obdłużonych przez Ziemstwo majątnościach odpowiednio zabezpieczone w Krajowym Ubezpieczeniu Ogniwem, w Poznaniu.

Właściciele obdłużonych majątności z szacunkiem niżej 50.000 mk. mają pozatem obowiązek odpowiedniego ubezpieczenia całkowitego sprzętu oraz żywego i martwego inwentarza od ognia, a ziemio-plody od gradobicia.

III. Skreśla się przepis, że można udzielić pożyczki dodatkowej, jeżeli umorzono dobrowolnie przynajmniej 10% długu.

IV. Skreśla się przepisy dotyczące udzielenia pożyczki na wyrównanie kursu.

V. Dłużnik może spłacić pożyczkę całkowicie lub częściowo w listach zastawnych każdego czasu z wyjątkiem miesięcy maja i czerwca oraz listopada i grudnia bez poprzedniego wypowiedzenia, a w gotówce za 6-cio miesięcznym wypowiedzeniem na 1 lipca lub 1 stycznia, opłacając jednakże procenty za całe bieżące półroczce.

VI. Ziemstwo ma prawo zażądania całkowitej lub częściowej spłaty pożyczki z 3 miesięcznym terminem, jeżeli przy dobrach z szacunkiem niżej 50.000 mk. zapisuje się dożywocie bez zezwolenia dyrekcji Ziemstwa.

VII. Wylosowane listy zastawne należy opublikować przez jednorazowe ogłoszenie w czasopiśmie, ustanowionych jako organy publikacyjne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, a mianowicie 6 miesięcy przed terminem wymiany. Nieprzedłożone listy zastawne podlegają przedawnieniu na rzecz Ziemstwa według ogólnych przepisów krajowych.

Po upływie kwartału od terminu płatności, a zatem z dniem 1 października lub 1 kwietnia może Ziemstwo policzyć okazicielowi wypowiedzianego listu zastawnego 2% od gotówki, tak samo, jeżeli właściciel przedłożył coprawda wczas wypowiedziany list zastawny, ale nie pobrał gotówki.

VIII. Prezydenta Ziemstwa, który musi być członkiem Ziemstwa, wybiera Walne Zebranie na lat 10, a zatwierdza Głowa Państwa, jeneralnych radców Ziemstwa, włącznie syndyka i jego zastępców, wybiera Walne Zebranie dożywotnie, a zatwierdza Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Prezydenta zastępuje najstarszy co do lat służby członek Dyrekcji.

Wybór radców Ziemstwa nie wymaga zatwierdzenia przez Komisarza Państwowego.

IX. Komitet Ziemstwa wyznacza na wniosek Dyrekcji czasopisma dla publikacji Ziemstwa. Zmiany należy podać odnośnym zainteresowanym czasopismom.

X. „Komitet Ziemstwa składa się z 18 członków, wybranych z pomiędzy stowarzyszonych w Ziemstwie w myśl art. 68 załączonej ustawy Ziemstwa.

W razie upadłości majątku członka Komitetu Ziemstwa lub sekwestru albo przetargu ustępuje odnośny członek, a w miejsce jego wybiera się innego członka.

Skreśla się przepis, że uchwały Komitetu winny być przedłożone przez Komisarza Państwowego. Ministrowi Rolnictwa do wiadomości i zatwierdzenia.

XI. Wybory, na które zaprasza się członków Ziemstwa publicznymi ogłoszeniami i którymi w każdym obwodzie wybranym kieruje Komisarz wyborczy Ziemstwa, odbywają się przez aklamację lub kartkami.

XII. Przedmiot obrad wnioski, które Dyrekcja i Komitet Ziemstwa uważają za odpowiednie do przedłożenia Walnemu Zebraniu, winne być podane najpóźniej 14 dni przed zebraniem Komisarzowi Państwowemu. Tylko przedmioty przedłożone jemu podlegają obradom. Porządek obrad wraz z sprawozdaniem podaje się członkom Walnego Zebrania przy zaproszeniu.

XIII. Znosi się zatwierdzone rozporządzeniem gabinetowym z dnia 22 kwietnia i 23 października 1899 r. statuty dotyczące spraw egzekucyjnych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego. W ich miejsce wstępują zmienione z załączonymi statutami Ziemstwa przepisy egzekucyjne.

XIV. Wszelkie powyższym postanowieniom sprzeciwiające się przepisy unieważniają się.

Regulamin szacunkowy

Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

§ 1.

Oszacowanie przez Ziemstwo ma na celu sumienne stwierdzenie gospodarczej wartości majątku

ziemskiego na cały czas umarzania pożyczki zastawnej. Odbywa się ono na podstawie szczegółowego oszacowania:

- a) ziemi, według z góry przyjętej ceny jednostkowej za hektar powierzchni, odpowiedniej klasy szacunkowej,
- b) budynków: mieszkalnych, gospodarczych i przemysłowych. Lasy i rybołówstwo mogą być oszacowane według dawnych dochodów (§ 10 i 11).

§ 2.

Przy oszacowaniu gospodarstwa miarodajnym jest jego stan kulturalny, oraz naturalne własności ziemi, stwierdzone w chwili wykonania oszacowania.

Zamięrzone albo możliwe podniesienie dochodów nie mogą być uwzględnione przy oszacowaniu.

§ 3.

Role, łączne z ogrodami dzieli się na następujące klasy:

1) Gleba I klasy.

Jako taką pojmują się bezbłędna, łagodna, gładką, zawierającą 35—50% piasku i 65—50% namułu, dającego się odszlamować. W namule tym musi być tak dużo tłustej gliny, że gleba ta w stanie wilgotnym czepia się pługa i brony, w dotknięciu jest twardą, przy ucisku plastyczną, a wyschnięta pęka, zaś przy łamaniu kruszy się na drobne grudki. W stanie wilgotnym ma barwę czarną lub ciemno-brunatną.

Gleba taka daje na świeżym nawozie conajmniej 40 centnarów pszenicy z ha.

2) Gleba II klasy.

Do tej klasy zalicza się:

- a) gleby tegoż składu co i I klasy, jednakże której urodzajność jest zmniejszoną przez jej płytkość lub płytkość jej uprawy, dalej przez nieprzepuszczalne podglebie, lub utrudniony odpływ wody albo wreszcie przez zaniedbaną uprawę.
- b) gdy zawiera 50 — 65% piasku, a 50—35% namułu do odszlamowania; w namule zaś tyle gliny, że po wyschnięciu kamienieje, a po rozbiciu nie rozpada się na proszek, lecz na twarde ziarno.

Glebę taką nazywamy zwykle gliniastą.

Ten rodzaj gleby na świeżym nawozie daje ad a) przynajmniej 35 centnarów, zaś ad b) przynajmniej 32 centnarów pszenicy z ha.

Przy obliczaniu czystego dochodu różnica wyrównywa się przez wyższe koszty uprawy w wypadku pierwszym.

3) Gleba III klasy.

Jest to glinka płaszczysta z 65—75% piasku i 35—25% części odszlamuwających się, które zawie-

rają tyle gliny, że przy dłuższej trwającej suszy letniej uprawa jej jest utrudnioną. Tworzy drobne grudki, które pod naciskiem palców rozpadają się na drobne gruzelki i proszek.

Na świeżym nawozie daje plon conajmniej 33 centnary żyta z hektara.

Do tejże klasy należą gleby bagniste doprowadzone do urodzajności i uprawności przez odwodnienie i dobrą uprawę. Mogą one mieć zarówno charakter torfowaty jak i murszowaty.

4) Gleba IV klasy.

Do tej klasy zalicza się glinki piaszczyste, o własnościach podanych w klasie III, jeżeli mają suche lub nierówne położenie albo są wyczerpane; oraz gleby bagniste, gdy mają za wiele wilgoci lub są w lichej uprawie.

Gleby takie dają na świeżym nawozie plon conajmniej 25 centnarów żyta z ha.

5) Gleba V klasy.

Tu zalicza się lepsze rodzaje glinkowatych piasków, zawierających 75% do 85% piasku, a 25% do 15% części szlamujących się. Ziemia taka ma zatem pewną zwięzłość tak, że przy umiarkowanej wilgoci zgrużła się; gruzelki te z łatwością się rozpylają.

Na świeżym nawozie można się spodziewać 20 centnarów żyta z hektara.

Spotykane gdzieniegdzie gleby wapniste zalicza się również do tejże klasy. Warstwa rodzajna składa się tu z glinki piaszczystej albo glinkowatego piasku, pod którymi głębokości 15—30 cm. znajduje się biały, wapnisty margiel. Zmieszal się on częściowo z glebą, częściowo zaś tworząc podglebie, czyni rolę ciepłą.

6) Gleba VI klasy.

Jest to zwykły glinkowaty piasek, rzadziej piaszczysta glinka zwykle znajdująca się w wilgotnym położeniu, wystawione od czasu do czasu na podmakanie i zwykle leżące na nieprzepuszczalnej warstwie ilu i gliny.

Wydatek zjarna na świeżym nawozie wynosi przynajmniej 18 centnarów żyta z ha, jakkolwiek gleba ta nadaje się wybornie dla owsa.

Tę samą wartość posiadają tu i owdzie występujące w większych kawałkach piaski próchnicze na przepuszczalnym podglebiu, w równym niskim położeniu, z warstwą rodzajną czarniawo zabarwioną, składającą się z drobno-ziarnistego piasku, zmieszanego z wolną od piasku próchnicą.

Gleba taka jest bardzo wrażliwą na wpływy pogody i daje niepewne plony.

Wreszcie zalicza się do tej klasy ciężkie gliny ze względu na ich wartość gospodarczą. Jest to całkiem odmiana gleby I klasy. Ma ona tę samą wartość gliny, zawiera jednak za małą domieszkę próchnicy lub wapna, żeby zapewnić należytą pulchność, co utrudnia uprawę oraz wschody i zakorze-

nienia roślin. Jej położenie jest częstokroć wilgotne, jest ona żelazistą i zwykle ma barwę jasnobrunatną. Czasami bywa ona także na stokach gór, a wówczas wydaje tylko lichej plon pszenicy, żyta i owsa.

7) Gleba VII klasy.

Do tej klasy zalicza się piaski glinkowate w położeniu suchym albo wyczerpane lub pozbawione składników zgrużających.

Dają one przynajmniej 16 centnarów żyta z ha. Plony zbóż jarych są na nich bardzo zawodne.

§ 4.

Wymienione tu klasy gleby i plony z nich opierają się na założeniu, że stan ich kultury rolnej jest na ogół średni.

Gdy przez odpowiednie zagospodarowanie urodzajność gleby jest wybitnie podniesioną ponad średnią, a dzięki ogólnym warunkom szacowanego majątku da się ona utrzymać na tymże poziomie bez użycia sztucznych nawozów, następuje zaliczenie do najbliższej wyższej klasy, zaś skapitalizowana wartość I klasy zostaje podniesioną o 10%.

Przeciwnie, jeżeli wskutek lichej i dewastacyjnej gospodarki urodzajność spadła niżej średniej, wówczas zalicza się glebę do najbliższej niższej klasy. Role, na tyle podmokłe, że ich osuszenie jest bądź niemożliwe, bądź też może ono nastąpić tylko przez kosztowne urządzenia odwadniające, a także role, które ulegają powtarzającym się zalewom, nie mogą być zaliczone do tej klasy, jakaby wynikała z ich składu gleby, lecz tylko najwyżej do najbliższej niższej klasy.

§ 5.

Skapitalizowana wartość jednego hektara roli wynosi:

1)	gleba I klasy	1.100 marek,
2)	" II "	900 "
3)	" III "	750 "
4)	" IV "	600 "
5)	" V "	450 "
6)	" VI "	300 "
7)	" VII "	200 "

Powyższe oszacowanie może być podniesione lub umniejszone o 1—5% w razie wyjątkowych braków lub zalet:

- ukształtowanie ziemi, t. j. położenia płaskiego, pagórkowatego lub stromego w uwzględnieniu stosunków wilgotności,
- zalety położenia i komasacji, umożliwiające dobry podział pól i ich należyte wyzyskanie,
- wyrównanie, t. j. jednolitość gleby i ich klasy szacunkowej na większej przestrzeni, lub przeciwnie, pomieszanie klas lepszych z gorszymi w sposób utrudniający wyzyskanie zalet pierwszych.

Wartość skapitalizowanej roli winna być umniejszoną o 1—2% za każdą milę polską (: 7¹/₂ km.:) odległości od najbliższej czynnej stacji kolejowej

lub przystani wodnej, drogą bitą lub polną, a to w uwzględnieniu obciążania wartości sprzedażnej głównych płodów rolnych przez koszt ich dostawy.

§ 6.

Łąki, zarówno naturalne jak sztuczne, a także stałe pastwiska mające charakter łąk, dzieli się na klasy według przeciętnego plonu siana, wyrażonego w centnarach z hektara na podstawie ich położenia, własności gleby, stanu i wilgotności i ewentl. ulegania zalewowi. Za stałe pastwiska uważa się prawidłowe urządzone pastwiska na odpowiedniej glebie, obsiane wytrzymałymi, najlepszymi, słodkimi trawami, zasilane należyte miernymi. Różna wartość ożywcza i strawność siana podaną zostaje w trzech podziałach:

- a) siano najlepsze, wyszukane siano owcze,
- b) siano średnie, bydłowe (: pasza dla bydła i skopów:);
- c) siano liche, składające się: z kwaśnych traw, trzciny, rókicin, tataraku, skrzypów, sitowia, a nadającym się tylko dla koni.

Te trzy klasy oznaczają się użytymi przy nich literami a, b, c.

Klasy łąk wraz z jakością są następujące:

1) z hektara	80 centr.	a, b, c,
2) z "	70 "	a, b, c,
3) z "	60 "	a, b, c,
4) z "	50 "	a, b, c,
5) z "	40 "	a, b, c,
6) z "	30 "	a, b, c,
7) z "	20 "	a, b, c.

Łąki dające niżej 20 centnarów z hektara są oszacowane jako pastwiska.

§ 7.

Skapitalizowana wartość łąki wynosi z każdego centnara plonu z hektara:

siana najlepszego a) 16,00 marek
siana średniego b) 10,00 "
siana lichego c) 6,00 "

§ 8.

Stałe, rozległe pastwiska dzieli się na klasy według ilości ha., potrzebnych na utrzymanie 1 krowy lub 10 owiec przez cały okres letniego pasania. Wartość zaś trawy oznacza się podobnie jak na łąkach (§ 6).

§ 9.

Klasy łąk, zależnie od ilości i jakości trawy wyszacuje się za hektar według następującego wzoru:

	a)	b)	c)
1) przy jednym hektarze	240 mk.	200 mk.	160 mk.,
2) przy półtora hektarze	140 mk.	120 mk.	110 mk.,
3) przy dwóch hektarach	—	—	80 mk.,

Powyższe oszacowanie w razie wyjątkowych zalet lub wad figury pastwiska może być podniesione lub pomniejszone o 1—5%.

Jeżeli obliczone w ten sposób wartości pastwisk oszacowanego majątku wynosi więcej niż 1/6 wartości pól i łąk, to całą nadwyżkę nie uwzględnia się w wycenianiu.

Trwałe pastwiska, mające charakter łąk, używane jako pastwiska z racji gospodarczych dla lepszego ich wyzyskania, mają być szacowane jako łąki.

§ 10.

Zalesione ziemie leśne szacuje się bez uwzględnienia porostu drzewnego, bądź jako:

- a) role, jednak tylko 5, 6, lub 7 klasy, bądź jako
- b) łąki, jednak najwyżej wycenione na 40 centnarów za hektar i zostają one oszacowane w połowie odpowiadającej im skapitalizowanej wartości.

Ziemie leśne ogołocone z lasu w ostatnich czterech latach, oblicza się na tych samych podstawach.

W razie wyjątkowych zalet lub wad konfiguracji terenu, podnosi się lub obniża wartość szacunkową gleby leśnej o 1 — 15%. Jeżeli od wycięcia lasu minęły pełne cztery lata, to tylko wówczas można poprzednią ziemię leśną oszacować w jej pełnej wartości jako roli lub łąki, jeżeli w tym czasie wykarczowano wszystkie pnie, wyrównano powierzchnię ziemi i istotnie w ciągu czterech lat używano jako rolę, łąkę lub pastwisko.

Jeżeli zaś ziemia leśna nie da się zaliczyć do żadnej z przyjętych klas roli, lub łąki, to wówczas w szacunku się jej nie uwzględnia.

Na wniosek właściciela można według wartości drzewostanu i zapewnionego przezeń czystego dochodu oszacować lasy o powierzchni przynajmniej 100 ha w gospodarstwie wysoko-piennym, a przynajmniej 50 ha w gospodarstwie nisko-piennym, zaś kultury wierzby koszykarskiej o jeszcze mniejszej przestrzeni.

Szacowanie wartości dochodu z lasu służy jako szacowanie dodatkowe do już przedsięwziętego lub jednocześnie wykonywanego oszacowania ziemi i gleby.

Do oszacowania służą następujące przepisy:
Kolej rębna,

w lesie nisko-piennym, odroślowym, nie może być przyjęta zasadniczo niżej 20 lat,

w lesie wysoko-piennym, nasiennym, w zasadzie nie niżej 80 lat i tylko w wyjątkowych razach [w lasach iglastych (spilkowych) poniżej 80 lat, ale i wówczas nie niżej lat 60 i to określona przez rzeczoznawców na podstawach miarodajnych. Po ustaleniu kolej rębnej następuje oznaczenie okresów, których trwanie oznacza się w zasadzie na 10—20 lat.

Gospodarstwo przerębowe, czyli przebiorowe nie może być utrzymane.

Drzewostan wschodzący w pierwszy okres, o ile to jest tylko możliwe, ma być mierzony przyrządami do oznaczenia średnicy, czyli ma być klubowany. Na podstawie wyników klubowania i gonności drzewostanu ma być obliczoną masa drzewna.

Dochody z trzebieży i przerębów, to jest, wybieranie drzew pojedynczych z drzewostanu, wlicza się do rachunku podobnie jak i użytek główny. Jeżeli w lesie wysoko-piennym zastosowano rąb czysty z karczunkiem pniaków, natenczas masa drzewna karczów może być obliczoną jako pniaki.

Ogólny przychód drzewny rozpada się na 5 grup; drzewo użytkowe, szczapy, wałki, chrust i pieńki:

Drzewo budulcowe nie może przekraczać:

w drzewie iglastem	85%
olszynie	80%
jesionach, klonach i wiązach	80%
dębinie i buczynie	70%
brzezinie	50%
pieńki zaś	10%

ogólnej ilości grubego drzewa opałowego.

Wyjątki muszą być szczegółowo uzasadnione.

Wartość pieniężną oznaczonych grup drzew wycenia się na podstawie przeciętnych cen ostatniego 6-ciolecia, osiąganych bądź w wycenianym lesie, bądź w lasach sąsiedzkich.

Od otrzymanych dochodów brutto należy odjąć:

- 1) zabezpieczenie od spadku ceny drzewa, uszkodzenia przez owady i straty od ognia, względnie innych szkodliwości w drzewie iglastem 10%, w drzewie liściastem 5%,
- 2) koszty administracyjne w kwocie conajmniej 20 marek od hektara lasu, niżej zaś tylko w razie bezspornego udowodnienia. Koszta dozoru w wysokości rzeczywiście poniesionej, jednak nie niżej 3—6 marek od hektara lasu,
- 3) koszt uprawy w wysokości 800 — 1.200 marek z hektara powierzchni lasu nasiennej, którą w pierwszym okresie należy uprawiać przeciętnie co rok. Koszt ten średnio-piennym i nisko-piennym, odroślowym lesie oblicza się 300 — 600 marek z hektara, nie zależnie od wykazania niższych kosztów rzeczywistych,
- 4) koszt wyróbki drzewa.

Wypośredkowany czysty dochód należy kapitalizować przez 25 i umniejszyć o kwotę wyszacowanej już ziemi, leżącej pod lasem. W ten sposób obliczona wartość tworzy szacunek lasu.

Jeżeli las zawiera tylko tak młode lub tak małe wartościowe drzewa, że żaden drzewostan nie jest przydzielony do wyrębu w pierwszym okresie i dochód z użytku drzewnego musiał być na pewien czas wyłączony, wówczas nie uwzględnia się w szacunku takiego lasu.

§ 11.

Dzikie rybołówstwa szacuje się, o ile są rzeczywiście używane:

- a) przy powierzchni wody do 25 ha po 100 marek za hektar,
- b) przy powierzchni wody większej jak 25 ha po 50 marek za hektar.

Wody rybne można na wniosek właściciela szacować na podstawie ich właściwości, oraz wniesionego przez nie czystego dochodu, a mianowicie:

A. S t a w y.

Jeżeli staw jest zarybiony i zdalny do stałych odłowów, albo zarybia się go co pewien czas, to należy zbadać:

własności jego dna, wystarczalność dopływu wody, jakość dopływającej wody — czy niesie ze sobą dostateczną ilość ciał odżywczych — wreszcie warunki sprzedaży ryb.

Po powyższym stwierdzeniu należy staw oszacować na podstawie niżej podanych trzech klas i wyznaczyć ich wartość ha.

I klasa:

musi być zapewnioną dostateczną, łatwo regulowaną ilość wody, płynącej ze wsi lub żyznych pól. Wysuszenie i perjodyczne użycie stawiska w formie roli lub łąki musi być możliwe przy równoczesnym zabezpieczeniu dalszego użycia i utrzymania poziomu wody. Dno bagniste jest niedopuszczalne.

Najwyższa stawka szacunkowa 900 marek za hektar.

II klasa:

dopływ dostatecznej ilości wody zapewniony, własności dna niezłe; brak jednak tej lub owej zalety stawu podanego w I klasie.

Najwyższa stawka szacunkowa 600 marek za hektar.

III klasa:

Dopływ odpowiedniej ilości wody, zdaje się nie jest pewny, inne właściwości stawu są mniej więcej korzystne.

Najwyższa stawka szacunkowa 300 marek za hektar.

b) Dzikie rybołówstwa.

I klasa:

wody muszą być łatwe do odłowów, wykazywać dno gliniaste i posiadać dostateczną ilość naturalnych tarlisk. Niekorzystne ścieki są wykluczone, przynajmniej nieprzewidziane. Sprzedaż ryb zapewniona i korzystna.

Najwyższa stawka szacunkowa 400 marek za hektar.

II klasa:

dno jest częścią piaszczyste, częścią zaś bagniste, inne zaś warunki jak w I klasie.

Najwyższa stawka szacunkowa 300 marek za hektar.

III klasa:

dno jest rozmaite; w stosunku do wielkości powierzchni wody brak dostatecznej ilości naturalnych tarlisk, również i inne szczegóły podane w powyższych dwóch klasach są mniej korzystne.

Najwyższa stawka szacunkowa 200 marek za hektar.

IV klasa:

zalet podanych w powyższych klasach albo brak zupełnie, albo też są tylko w ograniczonej ilości, mimo to są pewne, choć niewielkie odłowy.

Najwyższa stawka szacunkowa 50 marek za hektar.

Jeżeli jedna z powyższych pod A lub B podanych wód należy do kilku właścicieli albo ciężar na nich uprawnienia rybackie (serwituty), to niewolno

wód takich szacować w klasie I, zaś niższe klasy należy odpowiednio obniżyć lub wogóle opuścić.

Ostateczna decyzja, czy należy wody te oszacować, należy do Dyrekcji Ziemstwa.

§ 12.

Zbiór trzciny szacuje się tylko w razie rzeczywistego jej użytkowania i to do 300 marek za hektar.

§ 13.

Istniejące budynki mieszkalne, gospodarcze i fabryczne dzieli się zależnie od ich starości, rodzaju budowy, jakości i dobroci materiału budowlanego oraz położenia na następujące trzy klasy:

- a) dobre,
- b) średnie,
- c) złe,

ponadto według ich ścian zewnętrznych rozróżnia się:

- a) budowle murowane z cegły, kamienia łamanego lub cegły wapiennej, o ile murowane są na zaprawie wapiennej lub cementowej,
- b) budowle z drzewa i gliny oraz suchówki (mur pruski) i szacuje następnie m. kwadratomy poziomo:
 - 1) budowli masywnych, dobrych na 40,00 marek
 - 2) „ średnich. 22,00 „
 - 3) „ lichych 8,00 „
- c) budowli z drzewa i gliny:

dobrych	24,00	marek,
średnich	14,00	„
lichych	6,00	„

Powyższe stawki uwzględnia się jednakże:

- a) przy kilkupiętrowych budynkach tylko przy jednym piętrze, przy drugim piętrze tylko połowę, przy trzecim piętrze tylko $\frac{1}{4}$,
- b) przy budynkach wielkopańskich z podwyższeniem całkowitej wartości jeszcze o $\frac{1}{8}$,
- c) za poddasze nad pokładem belek o wysokości przynajmniej 1 metr oblicza się $\frac{1}{4}$ niższego piętra,
- d) sklepienie piwnic szacuje się na równi z pierwszym piętrzem,
- e) przy stodołach o wysokości ścian ponad 5 m należy dodać do wartości obliczonej według zajętej powierzchni także $\frac{1}{4}$; przy stodołach i szopach otwartych na jedną lub kilka stron uwzględnia się tylko $\frac{1}{2}$ obliczonej wartości,
- f) jako dobre budynki z gliny uważa się tylko takie, które mają nie tylko masywne podstawy, ale także masywne boki, szczyt albo ramy okien,
- g) powyższe stawki uznaje się u wszystkich budynków tylko przy ogniotrwałym dachu — dachówka, metal i t. d. — a obniża o $\frac{1}{6}$ przy budynkach grożących pożarem — słoma, trzcina,
- h) o ile w ten sposób obliczona wartość wszystkich budynków przekracza 4-tą część (25%) ogólnej wartości gleby (§ 5) i (§ 7) nie uwzględnia się powyższej przewyżki; przy dobrach niżej 50 ha może Dyrekcja Ziemstwa zezwolić na policzenie wartości budynków aż do 40% ogólnej wartości gleby.

§ 14.

Z obliczenia wyklucza się zupełnie wszystkie opłaty w gotówce lub w naturaljach, wszelkie świadczenia w naturaljach, propinacje i prawa do służebności gruntowych, wszelkie przywileje kopalniane, połowania oraz wszelkie dochody, dla których obliczenia wartości nie podano żadnych przepisów.

§ 15.

Z ogólnej wartości szacunkowej potrąca się wreszcie 20-krotną kwotę wartości rocznej:

- 1) ciężarów kolatorskich, przypadających z odnośnego majątku na kościół, płatnych w odpowiednim stosunku do sumy ubezpieczenia od ognia, a obliczonych na podstawie wskazówek Dyrekcji Ziemstwa,
- 2) opłat meljoracyjnych z majątku, oraz innych ciężarów, wynikających z szczególniejszych tytułów prawnych.

Opłaty procentowe i amortyzacyjne od pożyczek spółek meljoracyjnych, oraz pożyczek z tytułu publicznego, oblicza się, o ile one nie mają być opłacane dłużej jak przez 20 lat, tylko odpowiednim niższym mnożnikiem opłaty rocznej lub opłat potrzebnych do ich umorzenia.

Renty przelicza się na kapitał potrzebny do ich umorzenia i jeżeli kwota ta przewyższa 20-razową opłatę rocznej renty, to wstawia się ją w tej wysokości w rachunek i potrąca.

Naturalja oblicza się sumarycznie w gotówce na podstawie oceny rzeczoznawcy.

§ 16.

Dyrekcji Ziemstwa przysługuje prawo obniżenia lub podwyższenia ogólnej sumy szacunkowej majątku lub jego części, i to do wysokości 40%, jeżeli przy wycenianiu nie można było dostatecznie uwzględnić wyjątkowo niekorzystnych lub korzystnych warunków szacowania majątku. Natomiast oszacowania uskutecznione na podstawie dochodu z lasów nie mogą ulegać zmianie.

Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego jest jednak obowiązana do powołania Komisarzy szacunkowych z pełnym prawem głosu, jeżeli w stosunku do ich propozycji zamierza wartość szacunkową obniżyć, względnie podwyższyć o więcej niż 5%.

Instrukcja

do regulaminu szacunkowego Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Pierwszy Oddział.

Wniosek o obciążenie dóbr pożyczką Ziemstwa.

§ 1.

We wniosku o obciążenie majątności pożyczką Ziemstwa należy zaznaczyć, czy nastąpić ma ono:

- a) na podstawie ocenienia na gruncie lub
- b) na zasadzie czystego dochodu katastralnego.

We wniosku należy zaznaczyć, czy lasy mają być oszacowane na podstawie ich dochodu (§ 10 regulaminu szacunkowego) a wody rybne według

ich czystego dochodu (§ 11 regulaminu szacunkowego).

§ 2.

W razie obciążenia majątności pożyczką na podstawie oceny na gruncie należy dołączyć do wniosku o pożyczkę:

- 1) zwyczajny odpis wyciągu hipotecznego najnowszej daty, zawierający nagłówek, opis dóbr i wpisy rozdziału I i II,
- 2) mapę sporządzoną przez zaprzysiężonego miernika, a przedstawiającą prawdziwy i przejrzysty stan dóbr jako podstawę oszacowania ziemskiego.

Przy dobrach do 50 ha wystarczy rysunek na papierze do przerysowania sporządzony przez zaprzysiężonego miernika według mapy do podatku gruntowego.

- 3) wyciąg z matrykuły gruntowej i budynkowej oraz rejestr pomiarowy, o ile takowy istnieje,
- 4) wyciąg z katastru Krajowego Ubezpieczenia Ogniowego,
- 5) przy majątnościach, położonych w obrębie miejskich gmin: poświadczenie Magistratu, że nieruchomości użytkuje się wyłącznie lub przynajmniej przeważnie w celach gospodarstwa rolnego,
- 6) a) poświadczenie co do wysokości rent i kapitału potrzebnego w odpowiednim czasie do umorzenia renty gruntowej oraz co do księgowych ciężarów patronackich na gruncie, obliczonych w procentach sumy, ubezpieczenie od ognia przy Krajowym Ubezpieczeniu Ogniem według Instrukcji Dyrekcji Ziemstwa,
b) poświadczenie opłat meljoracyjnych, płatnych z dóbr oraz innych ciężarów realnych z osobnych tytułów prawnych, jeżeli lasy mają być oszacowane na zasadzie dochodu (§ 10 regulaminu szacunkowego) należy dołączyć osobną mapę leśną, zawierającą istniejące działki leśne w stosunku nie niżej, jak 1.000 do 5.000.
- 7) zaliczkę na koszty według uznania Dyrekcji, której uzupełnienie jeszcze przed ustanowieniem sumy szacunkowej można zażądać w razie niewystarczalności.
- 8) wpisowe (§ 2 statutu Ziemstwa).

§ 3.

Jeżeli czysty dochód podległy podatkowi gruntowemu ma być miarodajnym dla ustanowienia pożyczki (§ 1 b), należy dołączyć do wniosku o udzielenie pożyczki:

- 1) zwyczajny opis wyciągu hipotecznego najnowszej daty, zawierający nagłówek, odpis dóbr i wpisy rozdziału I i II,
- 2) poświadczenie wysokości rent oraz kapitału, potrzebnego w odpowiednim czasie do umorzenia renty, gruntowej.
- 3) przy majątnościach położonych w obrębie gmin miejskich, poświadczenie Magistratu, że nieruchomości użytkuje się wyłącznie lub przeważnie w celach gospodarstwa rolnego.
- 4) wyciąg z matrykuły gruntowej i budynkowej,

- 5) przez właściwą władzę policyjną uwierzytelnione poświadczenie co do żywego i martwego inwentarza na gruncie oraz urzędowy opis istniejących budynków,
- 6) zaliczkę na koszty według uznania Dyrekcji, której uzupełnienie w razie niewystarczalności zażądać można jeszcze przed ustanowieniem sumy szacunkowej,
- 7) wpisowe (§ 2 statutu Ziemstwa).

Drugi Oddział.

Postępowanie przy oszacowaniu na gruncie.

§ 4.

Mianowanie Komisji szacunkowej (§ 2).

Dyrekcja Ziemstwa mianuje komisję szacunkową z dwóch radców Ziemstwa i w razie potrzeby rzeczoznawcę leśnego, przyczem kierownictwo w postępowaniu powierza w zasadzie Radcy Ziemstwa zamieszkałemu najbliższej mającej być oszacowanej majątności.

Kierującemu Radcy Ziemstwa wydaje się załączniki do wniosku o udzielenie pożyczki i formularz potrzebny do przeprowadzenia oszacowania.

Radca kierujący oszacowaniem wybiera:

- 1) zaprzysiężonego miernika, ile możliwości wśród mierników Dyrekcji Ziemstwa,
- 2) rzetelnego rzeczoznawcę budowlanego, obowiązki, którego w razie potrzeby nakłada się na przydzielonego miernika,
- 3) w razie potrzeby rzeczoznawcę rybnego celem współdziałania przy oszacowaniu, ile możliwości w najbliższej okolicy, mającej być oszacowanej majątności.

Przy oszacowaniu majątności do 50 ha może Dyrekcja oszacowanie powierzyć tylko jednemu Radcy Ziemstwa, upoważniając go zarazem do powierzenia funkcji rzeczoznawcy budowlanego miernikowi i do dopuszczenia w razie potrzeby także rzeczoznawcy (budowlanego) rybnego.

Miarodajną dla Komisji szacunkowej jest tylko powierzchnia użytkowania w celach rolnictwa lub leśnictwa. Większych powierzchni wodnych nie uwzględnia się.

Osoby działające przy oszacowaniu nie mogą stać w bliskim pokrewieństwie lub powinowactwie lub też w takim stosunku, który według istniejących praw osłabiłby ich wiarygodność jako świadków.

Dyrekcja Ziemstwa uwiadamia wnioskodawcę o udzieleniu zlecenia szacunkowego.

§ 5.

Wyznaczenie terminu oszacowania.

Kierujący oszacowaniem Radca Ziemstwa po porozumieniu się z drugim Radcą Ziemstwa i w razie potrzeby z rzeczoznawcą leśnym wyznacza termin oszacowania i stosownie do okoliczności zaprasza przez umyślnego gońca lub pocztę:

- 1) właściciela dóbr z nadmienieniem, że w razie niemożności dóbr przybycia zastępca piśmiennie upoważniony może brać udział w terminie, że jednakże przedsięwzięcie się oszacowanie majątności, także na wypadek, że nikt nie przybędzie,

- 2) miernika rzeczoznawcę budowlanego i w razie potrzeby rzeczoznawcę rybnego z prośbą o niezwłoczne podanie powodów w razie niemożności przybycia celem umożliwienia zawezwania substytutów z zastrzeżeniem nałożenia na nich kosztów udaremnionego terminu w razie nie dość wczesnego podania przeszkód, oraz uwiadamia Dyрекcję Ziemstwa o wyznaczeniu terminu szacunkowego.

§ 6.

Jeżeli mapy przedłożone przez właściciela majątku nie przedstawiają dokładnie i przejrzystość granic, rowów, szlaków i kultur, zależy od radcy kierującego oszacowaniem, czy wystarczy odnośne braki uzupełnić w terminie, czy też polecić miernikowi sprawdzenie lub uzupełnienie map na gruncie jeszcze przed terminem.

§ 7.

Wstępne kroki oszacowania.

Kierujący oszacowaniem Radca Ziemstwa po upewnieniu się o świadomości miernika i rzeczoznawców co do ich funkcji, poleca rzeczoznawcy budowlanemu przeprowadzenie spisu budynków, udzielając mu odnośnego formularza, i spisuje krótki protokół z powyższej czynności.

§ 8.

Klasyfikacja majątkości.

Następnie Komisja szacunkowa przeprowadza przy pomocy miernika, a w razie potrzeby także rzeczoznawcy rybnego, z wykluczeniem rzeczoznawcy budowlanego, sumiennie i starannie klasyfikację, uważając na to, że oświadczenie Komisji szacunkowej jest podstawą dla ustalenia wartości szacunkowej i że wskutek tego Komisja winna jaknajdokładniej przedstawić stosunki gospodarcze odnośnej majątkości. Przytem należy uwzględnić, że nie rozchodzi się jedynie o pewność mającej być udzielonej pożyczki zastawnej, lecz także, że oszacowanie przez Ziemstwo uważa się prawnie (art. 1807 niem. kod. cyw. i art. 73 § 1 pr. ust. wykonawczej do niem. kod. cyw.) jako podstawę dla osądzenia pupilarnej pewności dóbr.

W razie niezgodności obydwóch Radców Ziemstwa rozstrzyga na razie zdanie kierującego Radcy, przyczem należy jednakże w protokole klasyfikacyjnym zaznaczyć odmiennie zdanie z uмотywowaniem.

Miernik winien stwierdzić podczas klasyfikacji jaknajdokładniej istniejące działki, w poszczególnych wypadkach za pomocą łańcucha mierniczego, i zapisać je przejściowo ołówkiem na mapie (§ 8). Rzeczoznawca rybny winien złożyć swoją opinię piśmiennie w terminie w razie oszacowania lasu na podstawie jego dochodów winien rzeczoznawca leśny przedłożyć poprzednio w terminie oszacowania drzewostanu, podział na rewiry i perjody o ustanowieniu planu gospodarczego i zalesienia. Szacowanie skutecznia się z zastrzeżeniem, że trwałość dochodu czystego jest zabezpieczona, o czem decydują Radcy Ziemstwa.

§ 9.

Protokół klasyfikacyjny.

Po dokonaniu klasyfikacji, a w razie trwania jej przez kilka dni po ukończeniu dziennych czynności, miernik naznacza działki klasyfikacyjne, nakreślone na miejscu ołówkiem, kolorowemi linjami, Komisja szacunkowa sprawdza i poprawia je w razie potrzeby i uznaje jako odpowiadające rzeczywistości, zaznaczając zarazem, jakim kolorem naznaczono odnośne działki klasyfikacyjne.

Protokół klasyfikacyjny winien zawierać prócz nazwisk osób czynnych przy klasyfikacji:

- 1) przy rolach i ogrodach:
 - a) ogólny ich stan, mianowicie z uwzględnieniem ich położenia właściwości gleby oraz stanu kultury,
 - b) jakie rodzaje klasyfikacyjne odnaleziono i wyznaczono z uwzględnieniem stanu kultury, wpływu wylewów, wilgoci,
 - c) jak wysoko ustanowiono potracenia lub dodatki za ukształtowania, zaokrąglenie i wyrównanie gleby (§ 5 regulaminu szacunkowego);
- 2) przy łąkach:
 - a) ich położenie, właściwości gleby i wilgotności, mianowicie z uwzględnieniem wylewów,
 - b) jakie rodzaje klasyfikacyjne znaleziono,
 - c) przy łąkach sztucznych system nawadniania oraz, czy wyższe koszty utrzymania wyrównają się przez sprzęt siana;
- 3) przy pastwiskach:
 - a) czy szacowane stałe pastwiska o charakterze łąk, użytkowane jednakże ze względów gospodarczych celem lepszego wykorzystania ich jako łąki,
 - b) położenie i właściwości gleby,
 - c) jakie klasy znaleziono,
 - d) czy komisja szacunkowa poleca potracenie lub dodatek ze względu na zaokrąglenie i w jakim stopniu (§ 9 regulaminu szacunkowego);
- 4) przy lasach:
 - a) ich położenie i właściwości gleby,
 - b) jakie klasy roli lub łąk znaleziono i wyznaczono (w § 10 regulaminu szacunkowego),
 - c) jakie przestrzenie zaklasyfikowano jako glebę leśną, jakkolwiek wykarczowano,
 - aa) ponieważ nie są jeszcze 4 lata wykarczowane,
 - bb) ponieważ mimo sprzątnięcia drzewa przed więcej aniżeli 4 latami nie wykarczowano ich jeszcze zupełnie lub nie użytkowano przez 4 lata jako grunt orny, łąkę lub pastwisko,
 - d) jakie potracenie lub jaki dodatek poleca Komisja szacunkowa mianowicie nie tylko ze względu na zaokrąglenie przestrzeni jako takiej, lecz także w stosunku do granic gminnych;
- 5) przy dzikich rybołóstwach i plantacji trzciny: czy użytkuje je się rzeczywiście lub czy wykonano oszacowanie na podstawie § 11

rozd. II regulaminu szacunkowego, w którym to wypadku należy dołączyć opinię rzeczoznawcy rybnego.

Stawów i dzikich rybołówstw, należących do kilku właścicieli lub na których ciąży służebności rybołówcze, nie wolno szacować do pierwszej klasy, a należy uwzględnić ich przy niższych klasach lub też wcale nie.

Ostateczna decyzja szacunkowa przysługuje Dyrekcji Ziemstwa.

§ 10.

Oznaczenie mapy.

W protokole klasyfikacyjnym należy następnie mapę podstawową ściśle określić dosłownym opisem naznaczonego przez miernika tytułu i oznaczyć kartę z dopiskiem:

„Protokół klasyfikacyjny z dnia....., odwołujący się na niniejszą mapę został dziś przezemnie podpisany”.

zaopatrzyć datą spisania protokołu i podpisać własnoręcznie podobnie, jak protokół klasyfikacyjny.

Przy oszacowaniu dóbr aż do obszaru 50 ha (porównaj rozdział II) winien Radca Ziemstwa zanotować na mapie lub rysunku ręcznym (§ 2 № 2).

„Oszacował dla Ziemstwa dnia..... i podpisał własnoręcznie Radca Ziemstwa”

Przy oszacowaniu dochodu leśnego Komisja winna zaopatrzyć użytą do tego mapę z dopiskiem:

„Oszacowanie z dnia..... odwołujące się na niniejszą kartę, przeprowadziliśmy dzisiaj.....”

i podpisać.

§ 11.

Dotatki i potrącenia.

Relacja Komisji szacunkowej co do dopłat i potrąceń za ukształtowanie, zaokrąglenie i wyrównanie gleby podlega sprawdzeniu, a w razie potrzeby zmienieniu przez Dyrekcję Ziemstwa, dlatego należy ją obszernie umotywić. Dotyczy to także zaklasyfikowania gruntów ornych do następnej wyższej lub niższej klasy wskutek stałej racjonalnej lub nieodpowiedniej gospodarki (§ 4 regulaminu szacunkowego).

§ 12.

Opis budynków.

Podczas klasyfikacji rzeczoznawca budowlany winien wypełnić formularz do opisu budynkowego i przedłożyć go komisji szacunkowej, która sprawdza go dokładnie i zwraca rzeczoznawcy uwagę na niedopatrzone okoliczności lub niepewne stawki szacunkowe. W razie nieosiągnięcia zgody co do powyższych punktów, radca kierujący oszacowaniem protokuluje krótko odnośnie punkty sporne za podpisaniem się członków Komisji oraz rzeczoznawcy budowlanego celem przedłożenia protokołu Dyrekcji do zdecydowania. Przy obszernych rachunkowych pracach radca Ziemstwa może wyjątkowo nakazać, aby rzeczoznawca budowlany wypełnił tylko rubryki 1—5 formularza do opisu budynkowego.

Komisja szacunkowa winna zbadać odnośnie zapisy, określić podane budynki w rubrykach 6 — 8 według ich stanu budowlanego i zwrócić następnie formularz, zaopatrzony w adnotację sprawdzenia i w oświadczenie co do wypełnienia rubryk 6 — 8, rzeczoznawcy budowlanego ze zleceniem wykonania rachunkowych prac i doreczenia opisu budowlanego z likwidacją kierującemu oszacowaniem radcy Ziemstwa. Adnotację zbadaną i poświadczoną należy zaopatrzyć datą i podpisami członków Komisji.

§ 13.

Główny protokół informacyjny.

Kierujący szacowaniem radca Ziemstwa, po zwolnieniu miernika rzeczoznawcy budowlanego i rybnego, winien sumiennie spisać razem z drugim radcą ziemstwa główny protokół informacyjny według odpowiedniego formularza.

§ 14.

W końcu terminu przedkłada kierujący oszacowaniem radca właścicielowi dóbr oszacowanych:

- 1) protokół wstępny,
- 2) „ klasyfikacyjny z relacją rzeczoznawcy rybnego,
- 3) główny protokół informacyjny z załącznikami,
- 4) opis budynków.

Nieprawidłowości lub błędy należy natychmiast w odpowiedni sposób wyjaśnić. Tak samo należy postąpić z podkładkami w terminie ustalenia wartości dochodów leśnych.

§ 15.

Ustanowienie rejestru pomiarowego i klasyfikacyjnego.

Po ukończeniu czynności klasyfikacyjnych oszacowaniem kierujący radca Ziemstwa wręcza miernikowi mapę z rejestrem pomiarowym, o ile takowy przedłożono (2 i 3) z zleceniem ustanowienia rejestru pomiarowego i klasyfikacyjnego w domu a więc nie na odnośnym gruncie według mapy i ewentualnych specjalnych instrukcji, oraz z poleceniem przedłożenia ich z mapą i likwidacją.

§ 16.

Rejestr pomiarowy i klasyfikacyjny należy zestawzić z wymienieniem działków na mapie oznaczonych osobnymi numerami według:

- podwórz i miejsc pod budowę,
- ogrodów,
- gruntów ornych,
- łąk (w razie potrzeby z rozdzieleniem naturalnych od sztucznych łąk),
- pastwisk,
- zalesień,
- nieużytków,
- oraz z wymienieniem każdej klasy według hektara do miejsc dziesiętnych.

Dla każdej kategorii kultury należy dołączyć osobną wspólną, a dla wszystkich kategorii kultur razem także wspólną rubrykę.

Klasy szacunkowe określa się:

- 1) przy gruntach ornych liczbami k 1 10%, k 1, k 2, k 3, k 4, k 5, k 6, k 7,

- 2) przy łąkach 80 cent. a, b, c, 70 cent. a, b, c, 60 cent. a, b, c, 50 cent. a, b, c, 40 cent. a, b, c, 30 cent. a, b, c, 20 cent. a, b, c,
 - 3) przy pastwiskach 1 ha, a, b, c, 1 $\frac{1}{2}$ ha a, b, c, 2 ha c,
 - 4) przy lasach $\frac{1}{2}$ ha 5, 6, 7, względnie $\frac{1}{2}$ 40 cent. a, b, c, $\frac{1}{2}$ 30 cent. a, b, c, $\frac{1}{2}$ 20 cent. a, b, c.
- Powierzchnie rybołówstwa i przestrzeń plantacji tarczyny należy także w rejestrze uwydatnić.

§ 17.

Przesłanie akt.

Radca Ziemstwa kierujący szacunkiem, wręcza Dyrekcji — po otrzymaniu prawidłowego rejestru pomiarowego i klasyfikacyjnego z załącznikami od miernika, a opisów budynków od rzeczoznawcy budowlanego w wypadku — § 11 ustęp II — akta ze wszystkimi załącznikami oraz z poświadczeniem likwidacji rzeczoznawcy budowlanego co do słuszności i podanych godzin pracy pomiarowej wraz z dokładną relacją o ogólnych stosunkach odnośnej majątności.

Drugi radca Ziemstwa winien także swoją relację przedłożyć za pośrednictwem pierwszego radcy,

W razie oszacowania lasów według dochodu należy równocześnie przedłożyć wzmiankowane podkładki szacunkowe.

§ 18.

Ustalenie wartości szacunkowej.

Dyrekcja Ziemstwa oblicza następnie i ustanawia cenę szacunkową oszacowanej majątności.

§ 19.

Rewizja oszacowania.

Dyrekcja zastrzega sobie w wypadkach niedostatecznego przestrzegania podanych w § 11 zasad w interesie Ziemstwa przeprowadzenie rewizji klasyfikacji na gruncie na koszt Ziemstwa przez członka Dyrekcji z przyciągnięciem radcy Ziemstwa delegowanego przez Dyrekcję, a w razie potrzeby także rzeczoznawcę rybnego. Rewizja szacunkowa jest także dopuszczalna przy oszacowaniu dochodów leśnych.

Właścicielowi majątności przysługuje również prawo zażądania rewizji, co prawda nie podanych w oszacowaniu dodatków lub potrąceń, lecz ukłasyfikowania i oszacowania dochodów leśnych. Rewizja odbywa się w tym wypadku przez członka Dyrekcji, dwóch radców Ziemstwa i w razie potrzeby dwóch rzeczoznawców rybnych lub leśnych, wybranych w połowie przez właściciela majątności i w połowie przez Dyrekcję, członek Dyrekcji funguje jako superarbiter.

Właściciel majątności winien złożyć poprzednio Dyrekcji odpowiednią zaliczkę na koszty. W razie całkowitego lub częściowego odrzucenia zażalenia ponosi wnioskodawca koszty rewizji całkowicie lub częściowo. W razie uznania słuszności zażalenia, zwalnia go Dyrekcja z kosztów i zwraca wpłaconą zaliczkę.

Dyrekcja Ziemstwa może przejąć koszty rewizji szacunku z funduszu Ziemstwa, jeżeli wynik rewizji wypadł przeważnie na korzyść właściciela dóbr.

Komisję szacunkową zaprasza się na termin rewizyjny.

§ 20.

Przechowanie map.

Po udzieleniu pożyczki w listach zastawnych pozostają mapy, których właścicielowi dóbr zwrócić nie wolno, w Dyrekcji jako przynależność akt szacunkowych, wolno jednakże każdego czasu wypisać kopję map na życzenie właściciela dóbr za zwrotem kosztów.

Odział trzeci.

O skróconem postępowaniu przy oszacowaniu na gruncie.

Dla oszacowania dóbr aż do wielkości 50 ha są miarodajne następujące ulgi poza podanymi w § 2 (ad 2 i w 9) przy końcu ustępu 1.

§ 21.

Komisja Szacunkowa.

Wydelegowany radca Ziemstwa przeprowadza oszacowanie gruntu bez przyciągnięcia innych rzeczoznawców z wyjątkiem rzeczoznawcy rybnego.

W wyjątkowych wypadkach zezwala się na przyciągnięcie zaprzysiężonego miernika.

Termin szacunkowego nie podaje się Dyrekcji.

§ 22.

Postępowanie szacunkowe.

Szacowany grunt należy zbadać co do właściwości gleby, głębokości warstwy rodzajnej, warstwy spodniej, położenia i zaokrąglenia, i ukłasyfikować według oddzielnych działek. Linje klasyfikacyjne należy zaznaczyć na mapie. W razie przyciągnięcia miernika należy podać w kwestjonariuszu kategorii kultury i wielkości poszczególnych klas ziemi, w zaokrąglonych liczbach.

§ 23.

Wypełnienie kwestjonariusza.

Protokół wstępny, klasyfikacyjny, informacyjny i końcowy oraz relacji z wyceniania są zbyteczne. W ich miejsce radca Ziemstwa winien dokładnie przedstawić poszczególne punkty podane w kwestjonariuszu, załączonym do zlecenia szacunkowego, na zasadzie wiadomości uzyskanych przy oszacowaniu na gruncie i przesłać Dyrekcji.

§ 24.

Każdy wnioskodawca może żądać w miejsce powyższego postępowania przeprowadzenia regularnego oszacowania w myśl II oddziału niniejszej instrukcji, oczywiście z obowiązku ponoszenia powstałych kosztów.

Ostatecznie są miarodajnymi przepisy rozdziału I o ile nie są zmienione §§ 21, 22 i 23.

S t a t u t

Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

§ 1.

Kasa Pożyczkowa, założona swego czasu przez Poznańskie Ziemstwo Kredytowe (b. Posener Land-schaft) ma nazwę:

Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego
z siedzibą w Poznaniu

I jest osobą prawną. Ziemstwo Kredytowe nie od-powiada za zobowiązania Banku Ziemstwa.

Bank ma prawo założenia filji.

Kapitał zakładowy wynosi 10.000.000 marek.

§ 2.

Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego ma ograniczeniami podanymi w §§ 3 — 8 prawo:

- 1) udzielać kredytu właścicielom obdłużonych przez Ziemstwo majątności przez danie pożyczki lub otworzenie bieżącego rachunku w wysokości umorzony pożyczki Ziemstwa za zapisaniem odpowiednich zastrzeżeń dla siebie pod warunkiem, że listy zastawne, stanowiące amortyzację odnośnej majątności, policza się z odtrąceniem 10⁰/₀ z kursu dziennego,
- 2) udzielać zaliczek obywatelom ziemskim, potrzebującym gotówki na uregulowanie stosunków hipotecznych w odpowiednim czasie (§ 3),
- 3) udzielać kredytu na rachunek bieżący także Związkom Komunalnym i Spółkom publiczno-prawnym (§ 4),
- 4) udzielać pożyczek na zastaw efektów oraz hipotek i długów gruntowych (§ 5),
- 5) skutecznie zakup i sprzedaż efektów,
- 6) przyjmować depozyty na rachunek bieżący i na oprocentowanie (§ 7),
- 7) inkasować pretensje i tworzyć konta żyrowe,
- 8) przyjmować pośredniczenie pożyczek hipotecznych,
- 9) przyjmować otwarte i zamknięte aserwaty (przechowy),
- 10) dyskontować weksle za zabezpieczeniem,
- 11) wynająć schowki,
- 12) składać poręczenie i kaucje za osoby trzecie u władz za przepisaniem zapewnieniem,
- 13) użytkować zasoby kasowe, ile możności według zarządzenia Rady Nadzorczej Banku przez:
 - a) zakup efektów,
 - b) udział w sprzedaży obligacji na okaziciela,
 - c) dyskontowanie zakupionych weksli i czeków na zasadach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej (Polskiego Banku Państwa),
 - d) przez deponowanie w Bankach,
- 14) poza powyższymi wypadkami udzielać na wniosek Zarządu kredytów lub przeprowadzać transakcje handlowo-bankowe, które zatwierdzają Rada Nadzorcza i syndyk Banku po dokładnem zbadaniu osobistych i majątkowych stosunków klienta.

§ 3.

Pragnącym otrzymać pożyczki w listach zastawnych (§ 2 № 2) w zasadzie można udzielić lub prolongować zaliczki tylko pod warunkiem, że udzielenie pożyczki jest pewne i zasadniczo tylko na 6 miesięcy, a wyjątkowo na dłuższy czas za zezwoleniem Rady Nadzorczej. Celem zapewnienia zaliczki wnień właściciel poza zapisaniem hipoteki dla Ziemstwa i upelnomocnieniem Ziemstwa do stawiania wniosków o wykreślenie, przelać lub zastawić pretensje swoje do Ziemstwa o wydanie listów zastawnych na rzecz Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego do wysokości potrzebnej na pokrycie pożyczki wraz z procentami.

Zaliczki w sprawach osad rentowych wolno udzielić tylko, jeżeli jeneralna Komisja i Urząd Ziemski zatwierdziły odnośne kontrakty, oraz wysokość mających być wydanych listów zastawnych jest ustaloną, a klient przelał na Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego powyższe listy oraz przysługującą sprzedawcy osady rentowej gotówkę wysokości pokrywającej udzieloną zaliczkę.

§ 4.

Kredyty udzielone na bieżący rachunek (§ 2 № 2) należy zabezpieczyć przez zastawienie pretensji hipotecznych lub długów gruntowych, a w razie dłuższego trwania stosunku handlowego pozatem przez złożenie weksli lub zastawienie efektów w myśl następującego § 5.

Wysokość kredytu oraz kaucje Związków Komunalnych i Spółek publiczno-prawnych ustanawia przewodniczący Rady Nadzorczej i syndyk Banku.

§ 5.

Lombardowanie papierów państwowych, Komunalnych i Ziemstw Kredytowych może nastąpić tylko najwyżej do 10⁰/₀ niżej kursu dziennego, jednakże nie ponad nominalną wartość, lombardowanie innych efektów, podpadających pod kategorię podaną w § 2 № 4 do 20⁰/₀ niżej kursu dziennego, jednakże nie ponad wartość nominalną; zastaw należy odpowiednio podwyższyć, jeżeli kurs spada o więcej aniżeli 5⁰/₀.

W zasadzie należy udzielać pożyczek za zastawieniem efektów, hipotek lub długów gruntowych nie ponad 3 miesiące.

§ 6.

Zakup i sprzedaż efektów należy skutecznie tylko za złożeniem odpowiedniej kaucji, o ile nie złożone przy udzieleniu zlecenia potrzebnej gotówki i efektów.

Depozyty w gotówce należy przyjmować w zasadzie tylko w stosunku odpowiednim do majątku Banku.

§ 7.

W razie niezwrócenia pożyczki podanej w § 2 № 3 lub 4 w odpowiednim czasie przysługuje Bankowi prawo sprzedania zastawu, o ile ma wartość giełdową, przez jednego z urzędników swoich lub zaprzysiężonego makiera na giełdzie i pokrycie się

z osiągniętej sumy za udzielony kapitał, procenty i koszty bez osobnego sądowego zaskarżenia dłużnika. Dłużnik winien przy zawarciu umowy wyraźnie poddać się powyższemu warunkowi.

§ 8.

Książki Banku zamyka się 31 grudnia każdego roku, a bilans ustawia zarząd na powyższy dzień. Rada Nadzorcza sprawdza i ustanawia bilans.

Przy ustawianiu bilansu należy potrącić wszystkie rzeczywiste koszty handlowe, powstałe straty i odpowiedni procent za niepewne pretensje. Efekty mające kurs giełdowy należy w bilansie podać najwyżej po kursie giełdowym w dniu ustanowienia bilansu, jeżeli jednakże kurs ten przekracza koszty zakupu, najwyżej w tej wysokości.

§ 9.

Od czystego zysku stałego w powyższy sposób należy przekazać najmniej 10% do funduszu zasobowego, a resztę Ziemstwu.

§ 10.

Zarząd Banku stanowi dwóch lub więcej dyrektorów, których nazwiska wraz z ich zastępcami należy podać publicznie. Rada Nadzorcza może w razie potrzeby ustanowić także zastępców Zarządu, prokurentów i pełnomocników handlowych.

Zarząd prowadzi interesy Banku w myśl udzielonej przez Radę Nadzorczą instrukcji i jest odpowiedzialny wobec Banku za przestrzeganie jej. Na zewnątrz jednak zastępuje zarząd Bank z nieograniczonymi prawami właściciela interesów we wszystkich sprawach nawet takich, które wymagają osobnego pełnomocnictwa. Osoby trzecie nie mają prawa żądać przedłożenia instrukcji, nie wolno im jednakże przeciwstawić zarzutu, że zarząd nie przestrzegał instrukcji.

Zarząd podpisuje całą prostą i pieniężną korespondencję Banku. Kwity kasowe wymagają podpisów dwóch urzędników, ustanowionych przez Radę Nadzorczą.

§ 11.

Rada Nadzorcza składa się z mianowanego przez prezydenta Ziemstwa Kredytowego członka Dyrekcji jako przewodniczącego, syndyka Ziemstwa i dwóch wybranych przez Komitet Ziemstwa członków na lat trzy, względnie ich zastępców. Prezydent Ziemstwa ma prawo brania udziału we wszystkich

zebraniach Rady Nadzorczej z pełnym prawem głosu, przewodniczenia na zebraniach i zawieszenia uchwał. Rada Nadzorcza nadzoruje i kieruje administracją i prowadzeniem interesów Banku, ustala zasady gospodarcze, ustanawia urzędników i ich pobory w granicach budżetu. Do prawomocności uchwał potrzebną jest obecność trzech członków lub zastępców Rady Nadzorczej.

§ 12.

Komitet Ziemstwa, któremu należy złożyć corocznie sprawozdanie, ma prawo badania rachunków rocznych, udzielenia pokwitowania i ustanowienia budżetu. Komitet wybiera corocznie dwóch rewizorów z obowiązkiem przeprowadzenia nadzwyczajnej rewizji Banku przynajmniej raz na rok.

§ 13.

Syndyk Ziemstwa, względnie jego zastępcy są uprawnieni do przyjęcia i wypisania wszystkich kontraktów, czynności i innych dokumentów, jak aktów dłużnych, przelewu, zastawu, udzielenia prawa pierwszeństwa, pokwitowania kontokorrentu i lombardu i t. p., mianowicie także wszelkich dokumentów, aktów i obowiązań, potrzebnych do przygotowania i przeprowadzenia zapisu pożyczek lub pretensji Banku w księdze wieczystej, oraz wszystkich wniosków w sprawach hipotecznych. Czynności powyższe mają równe znaczenie i skótki jak dokumenty sądowe.

Syndyk lub jego zastępcy są także władni uwierzytelnić wszelkie powyższe kontrakty, dokumenty i wnioski w myśl ogólnych przepisów prawnych ze skutkami uwierzytelnienia sądowego.

§ 14.

Publiczne ogłoszenia Banku uskutecznią się w sposób przepisany dla obwieszczeń Dyrekcji Ziemstwa.

§ 15.

Walne Zebranie Ziemstwa jest uprawnione do zmiany lub zniesienia statutu Banku. Powyższe uchwały wymagają do prawomocności zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 16.

W razie zlikwidowania Banku przechodzi kapitał zakładowy i fundusz zasobowy po pokryciu wszelkich długów Banku na rzecz Ziemstwa.